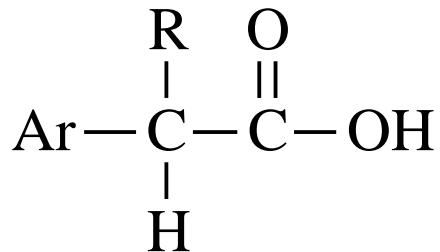

ΜΣΑΦ: ΑΡΥΛΟ- και ΕΤΕΡΟΑΡΥΛΟΑΛΚΑΝΟΪΚΑ ΟΞΕΑ

ΑΡΥΛΟ- και ΕΤΕΡΟΑΡΥΛΟΑΛΚΑΝΟΪΚΑ ΟΞΕΑ

R= H, CH₃, alkyl

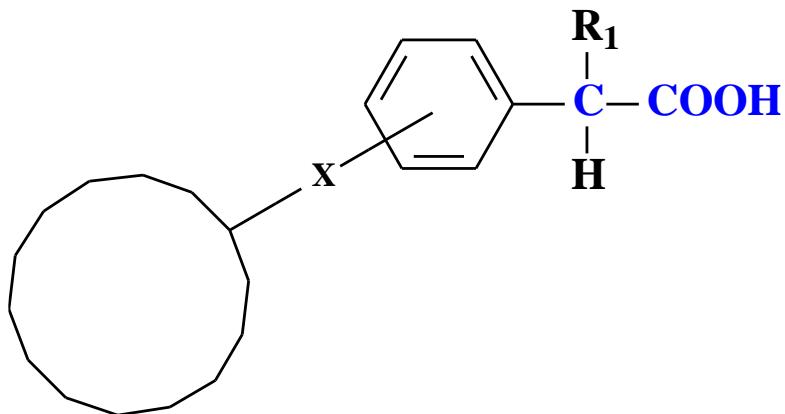
Ar= aryl, heteroaryl

Το είδος του ετερόκυκλου δεν επηρεάζει ιδιαίτερα την οξύτητα.

Το α-CH₃ αυξάνει την δραστικότητα, μεγαλύτερο αλκύλιο δεν είναι ανεκτό λόγω στερεοχημικής παρεμπόδισης στο -COOH

Ταχεία απορρόφηση κατά την per os χορήγηση

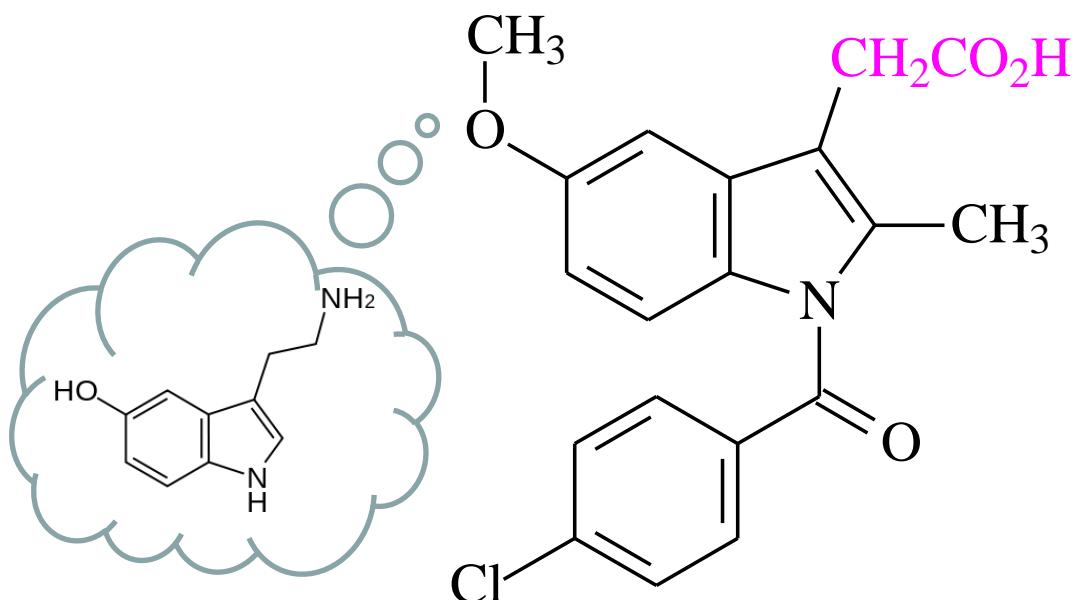
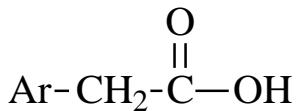
Υψηλή συγγένεια πρόσδεσης σε πρωτεΐνες πλάσματος

Υποκαταστάτες που ενισχύουν τη δραστικότητα:

- Αυτοί που αυξάνουν τη λιποφιλία
- Αυτοί που ευννούν τη διευθέτηση των δύο αρωματικών συστημάτων **σε διαφορετικά επίπεδα**
- Αυτοί που προσφέρουν μεταβολική σταθερότητα

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

ppl: 2-3h
pKa = 4.5
ppb: 97%

pKa aspirin: 3.5
pKa CH₃CO₂H: 4.76

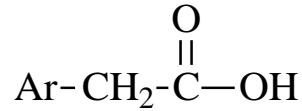
indomethacin

Υδατοδιαλυτό

Ασταθές σε αλκαλικά διαλύματα

- **COX-1 εκλεκτικό**
- Ισχυρότερο αντιπυρετικό από ασπιρίνη και παρακεταμόλη
- Ισχυρότερο αναλγητικό από ασπιρίνη (x10)

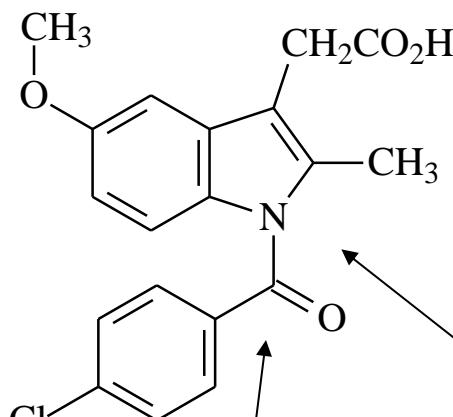
Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Πλήθος 5-υποκαταστατών

συνεισφέρουν στη δραστικότητα
(F-, CH₃NH-, CH₃- , H₂C=CHO)

ρ-υποκατεστημένα τα πλέον δραστικά
(F, CF₃, CH₃S)

Απαραίτητη η παρουσία όξινης ομάδας

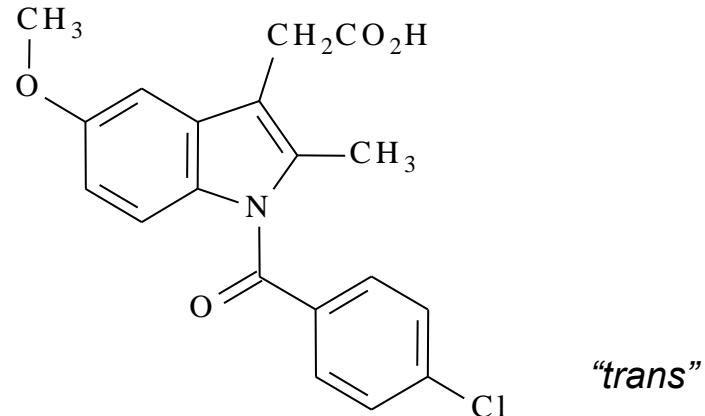
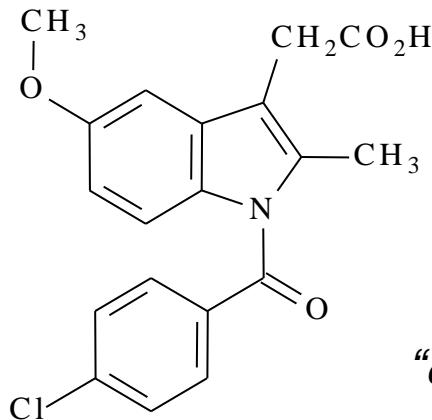
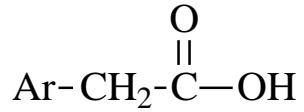
2-αλκυλομάδες προτιμότερες των 2-αρυλο-

Το ινδολικό N δεν είναι απαραίτητο

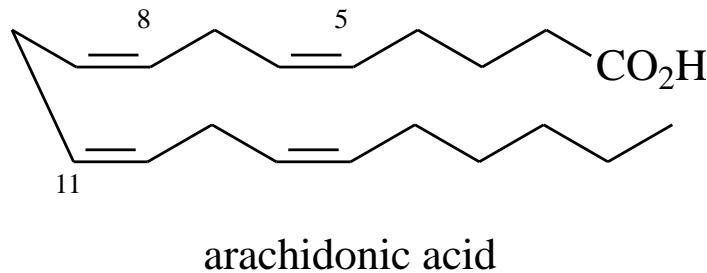
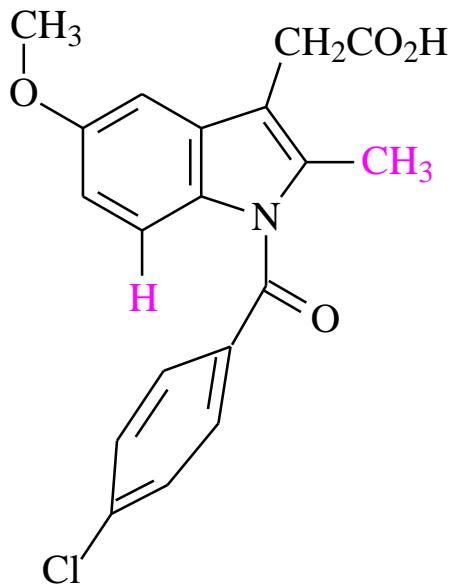
Δεν ευνοείται ο συντονισμός

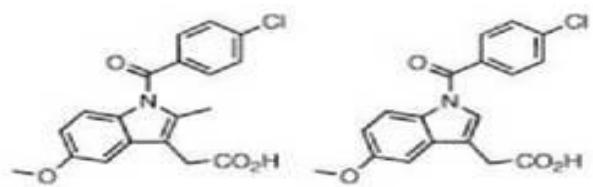
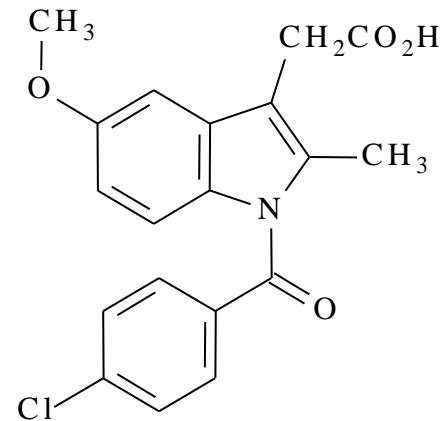
Αλειφατικά ή αρυλαλκυλ- αμίδια είναι λιγότερο δραστικά

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Το μεθύλιο δεν επιτρέπει την ελεύθερη περιστροφή C-N και συμβάλλει στην «σωστή» cis-διευθέτηση των δύο αρωματικών συστημάτων. Εισέρχεται σε μικρή λιπόφιλη κοιλότητα και ενισχύει τη πρόσδεση - καθορίζει την κινητική της αναστολής (ψευδο-μη αντιστρεπτός αναστολέας)

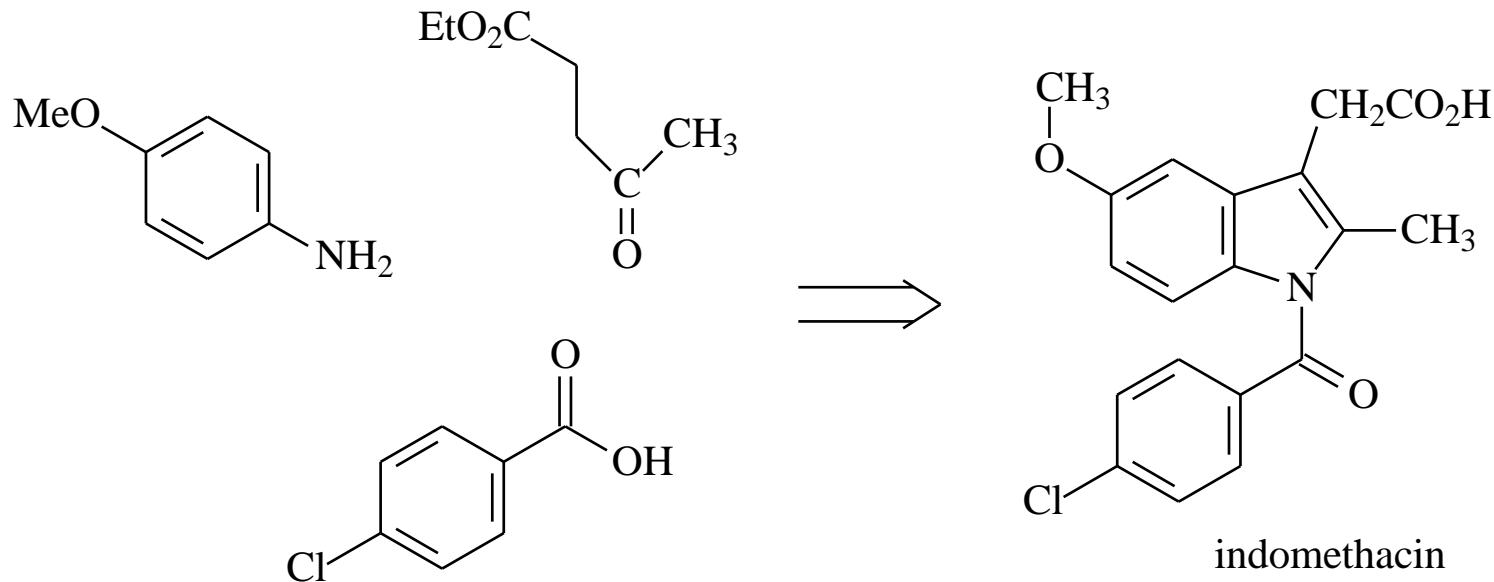
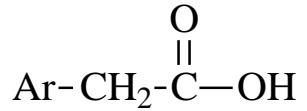

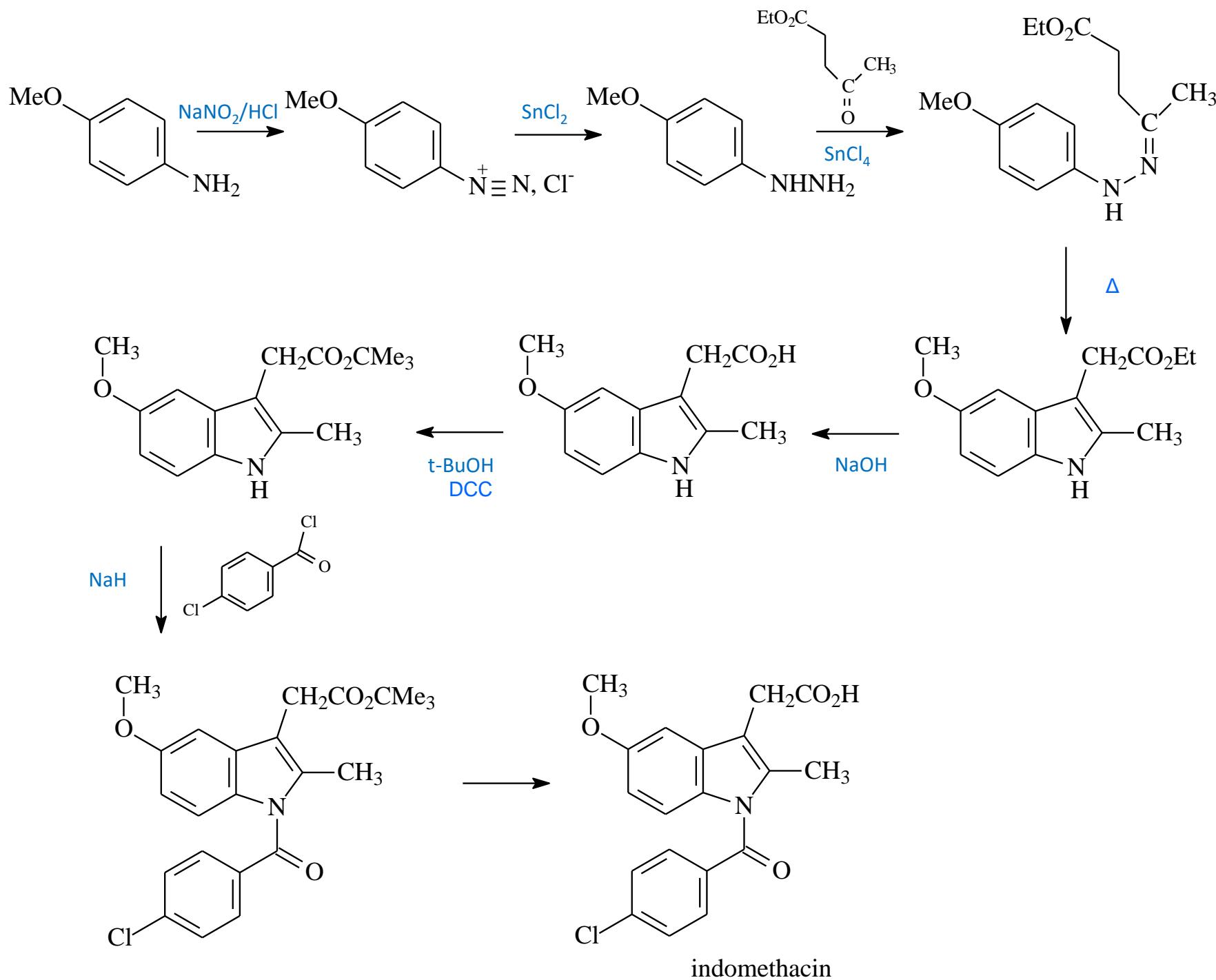
	INDO	DM-INDO
<i>COX-1 IC₅₀</i>	$0.04 \mu\text{M}$	$> 16 \mu\text{M}$
<i>COX-2 IC₅₀</i>	$0.25 \mu\text{M}$	$4 \mu\text{M}$

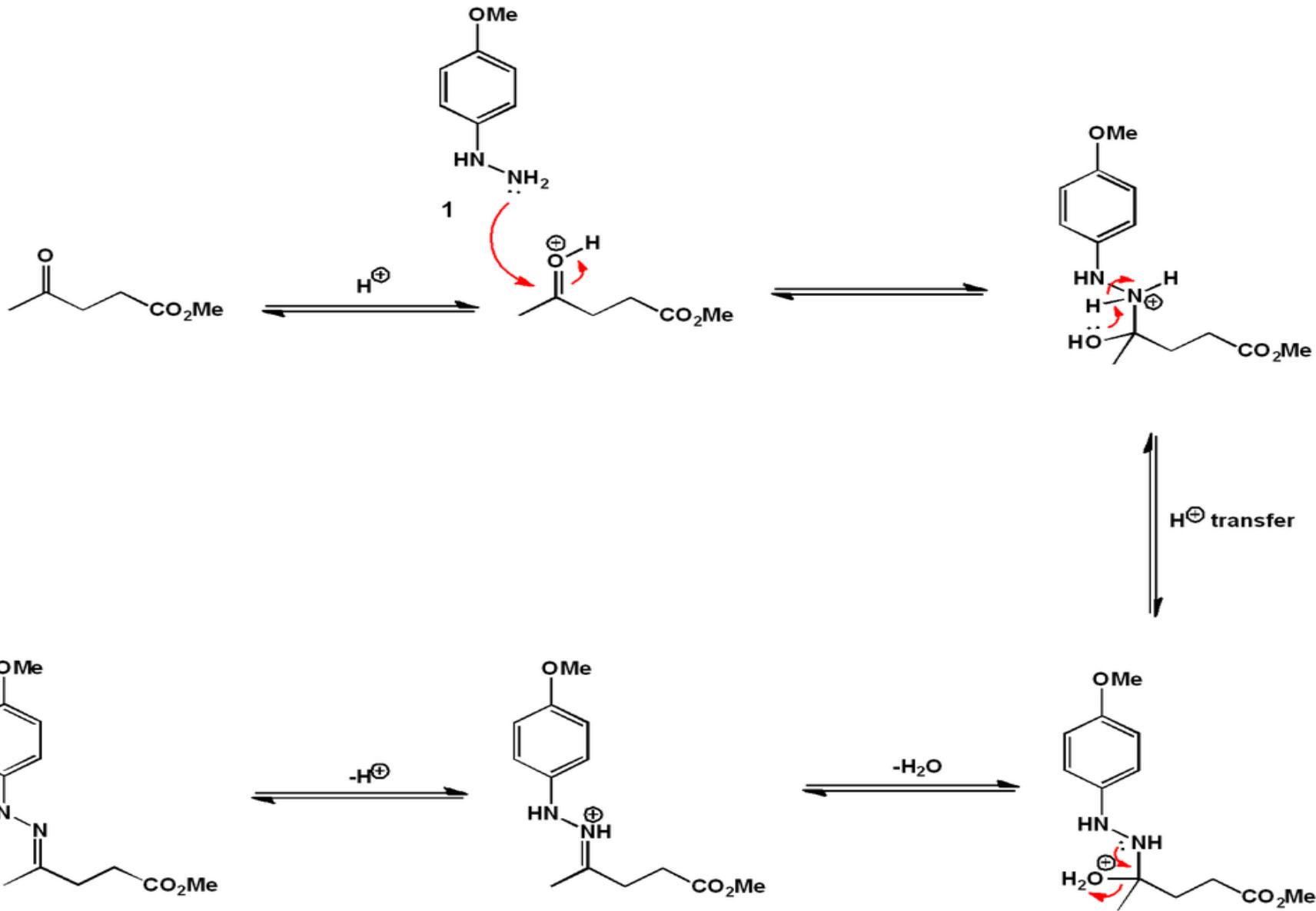
H 2-desmethylindomethacin δεν αναστέλλει τις κυκλοξυγονάσες

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

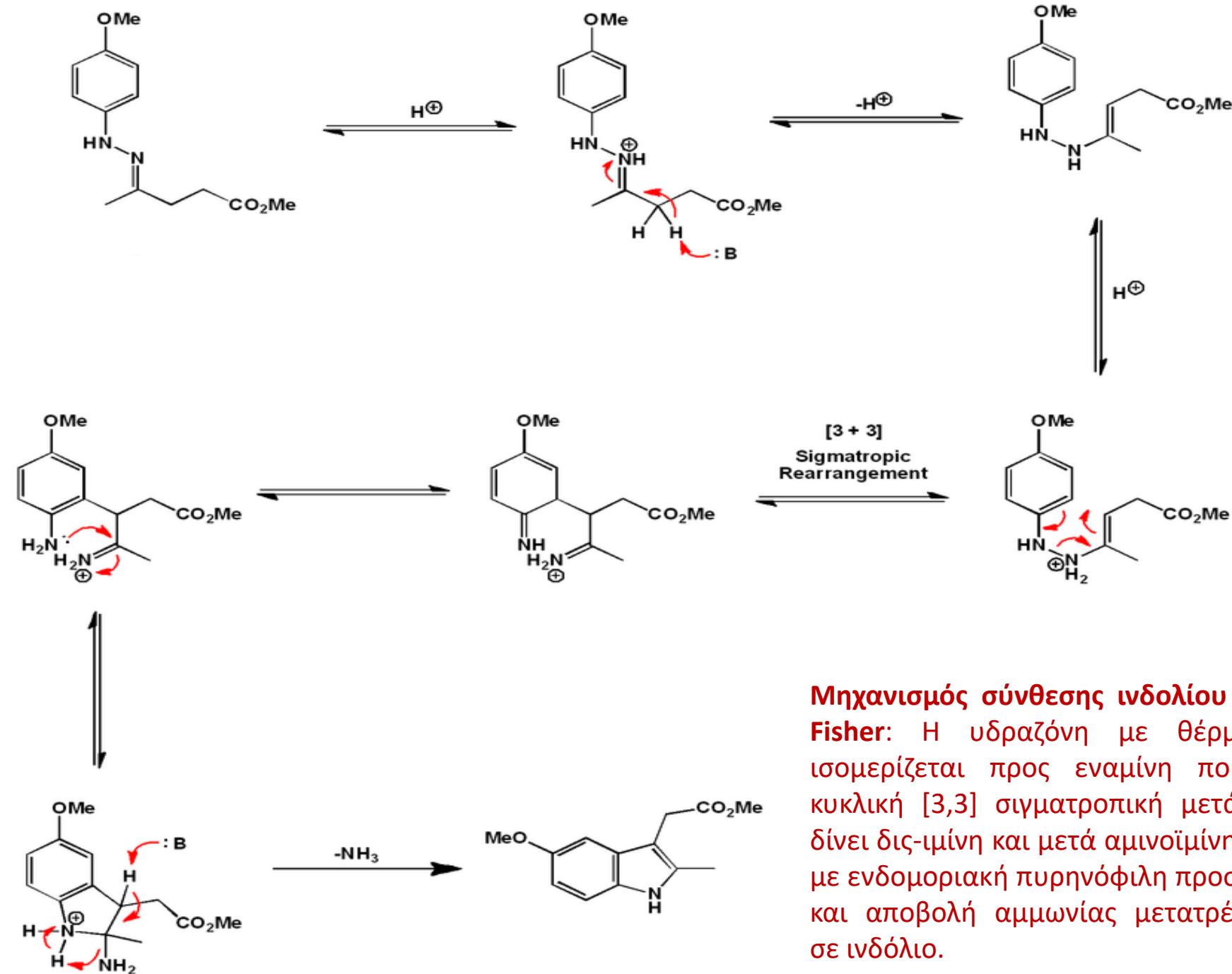

2-{1-[(4-χλωροφαινυλο)καρβονυλο] -5-μεθοξυ-2-μεθυλο-1*H*-ινδολ-3-υλ} οξικό οξύ

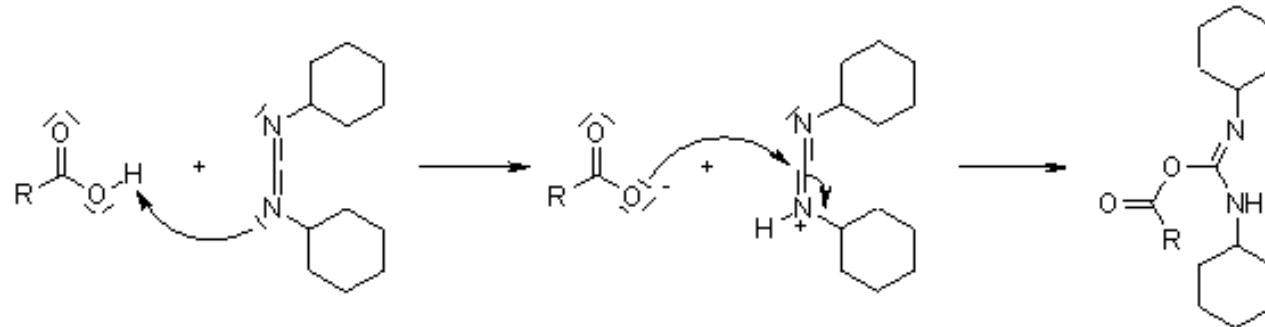

Μηχανισμός σύνθεσης ινδολίου κατά Fisher: Αρχικά σχηματίζεται σε όξινες συνθήκες η υδραζόνη με τον 4-κετοπεντανοϊκό εστέρα.

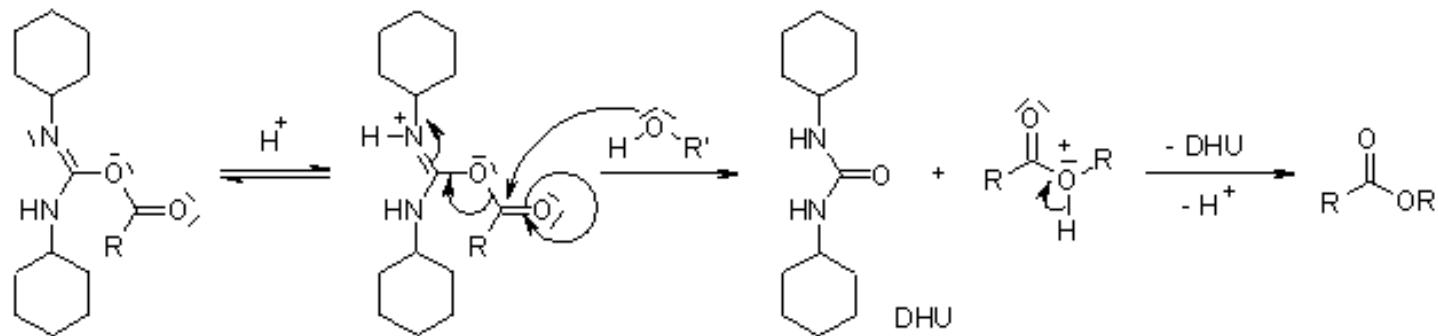

Μηχανισμός σύνθεσης ινδολίου κατά Fisher: Η υδραζόνη με θέρμανση ισομερίζεται προς εναμίνη που με κυκλική [3,3] σιγματροπική μετάθεση δίνει δις-ιμίνη και μετά αμινοϊμίνη, που με ενδομοριακή πυρηνόφιλη προσβολή και αποβολή αμμωνίας μετατρέπεται σε ινδόλιο.

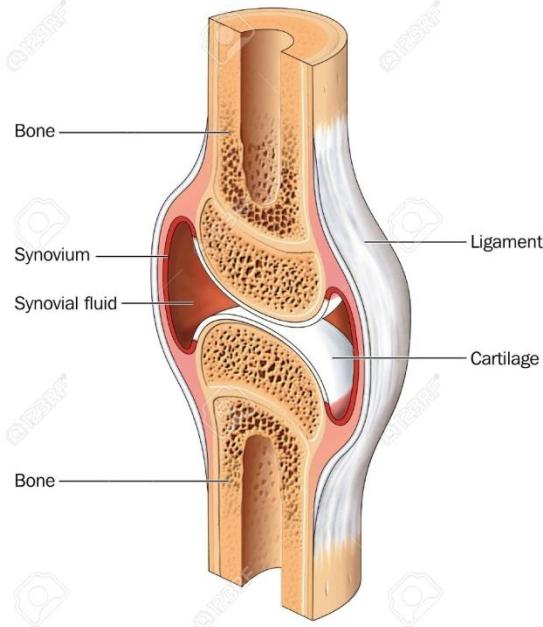
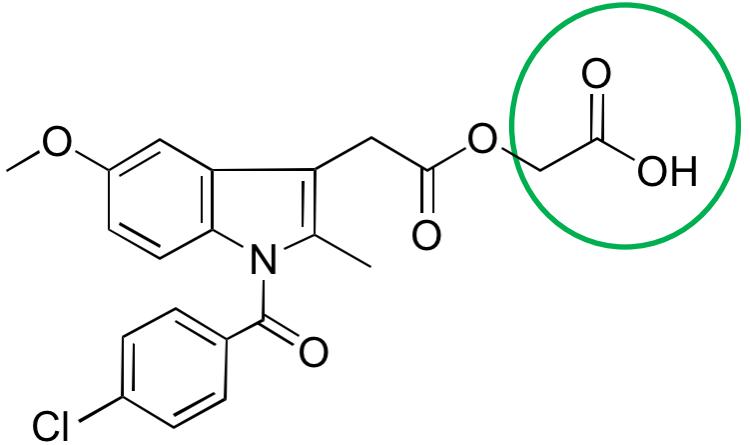
Για τον σχηματισμό του ογκώδους *tert*-βουτυλεστέρα εφαρμόζεται ήπια μέθοδος, αφού στις όξινες συνθήκες της κλασσικής εστεροποίησης η *tert*-βουτανόλη θα υποστεί απόσπαση, προς καρβοκατίον και ισοβουτένιο.

Το DCC (δικυκλοεξυλοκαρβοδιϊμίδιο) θα σχηματίσει με το καρβοξυλικό οξύ την ενδιάμεση *O*-ακυλ-ισοουρία (ισοδύναμη με ανυδρίτη οξέος).

Η αλκοόλη αντιδρά πλεον εύκολα με το ενεργοποιημένο οξύ και λαμβάνεται τελικά ο *tert*-βουτυλεστέρας και η σταθερή δικυκλοεξυλουρία.

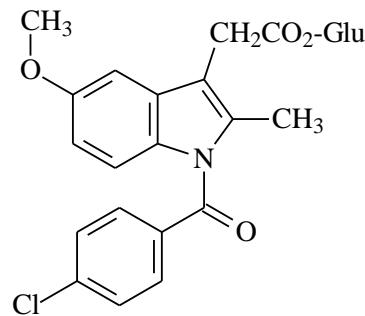
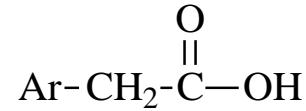

Acemetacin

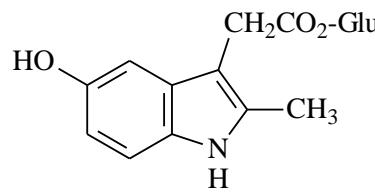
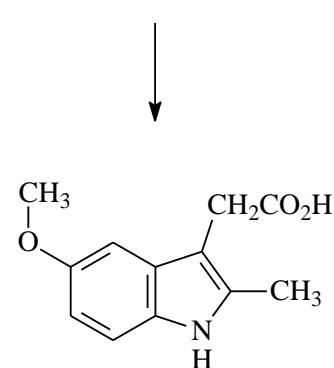
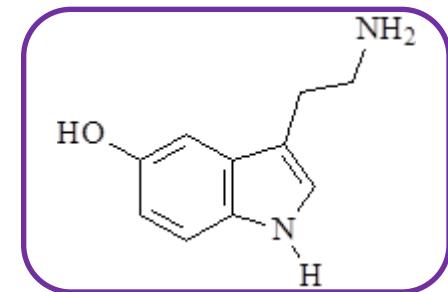
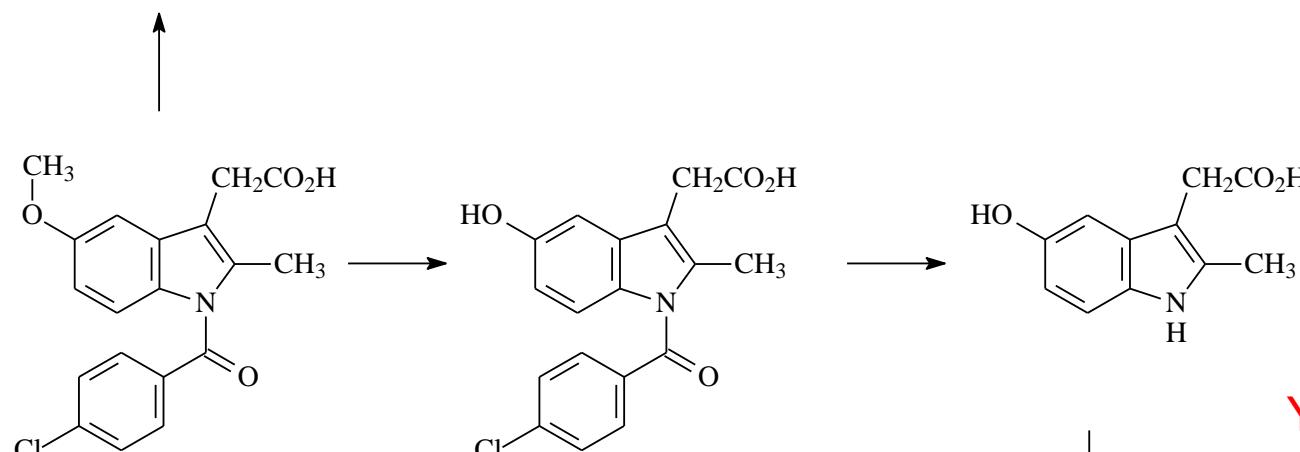
Ο 2-υδροξυοξικός (γλυκολικός) εστέρας της indomethacin χρησιμεύει ως προφάρμακο, επειδή επιτυγχάνει σημαντικά επίπεδα του φαρμάκου στο αρθρικό υγρό

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

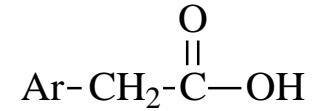
ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ INDOMETHACIN

- **O-απομεθυλίωση** → ανενεργός μεταβολίτης
- **N-απακυλίωση** (επιδεκτικό, λόγω μειωμένου συντονισμού)
- γλυκουρονυλίωση σε καρβοξύλιο + φαινολικό OH

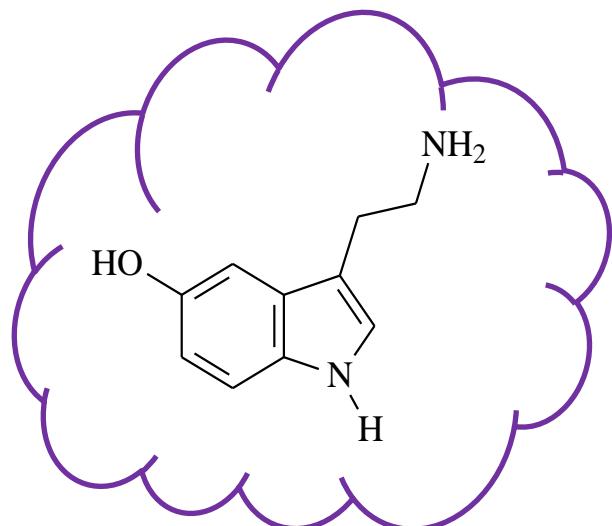

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Σημαντικές ανεπιθύμητες ενέργειες από:

- γαστρεντερικό (ναυτία, διάρροια, έλκη)
- ΚΝΣ (πονοκέφαλος, εμβοή, ίλιγγοι, σύγχυση, κατάθλιψη, παραισθήσεις)

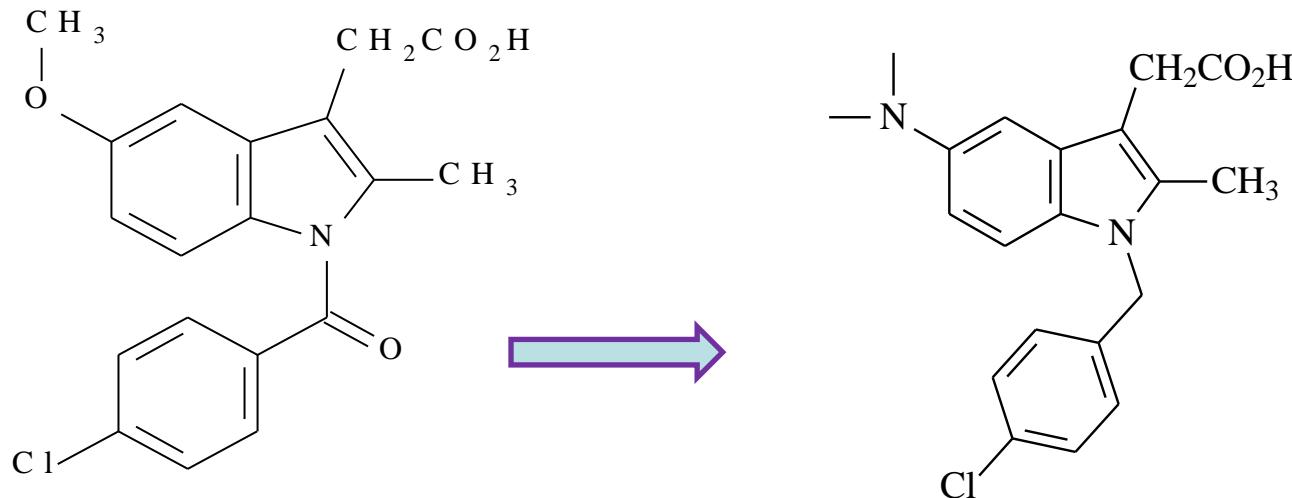
Δεν συνιστάται ως απλό αναλγητικό

Χρησιμοποιείται στη θεραπεία
ρευματοειδούς + οξείας ουρικής αρθίτιδας

- αγκυλωτικής σπονδυλίτιδας
- οστεοαρθρίτιδας

25-75 mg

Η γαστροξικότητα των COX 1 εκλεκτικών ΜΣΑΦ εξαρτάται από τη δοσολογία και τη διάρκεια της θεραπείας. Συνδέεται μεταξύ άλλων με την **εκλεκτική μείωση της βιοσύνθεσης της PGE2**. Συντελούν κ.α. μηχανισμοί, όπως διαταραχή της οξειδωτικής φωσφορυλίωσης. Εκτός της εξέλκωσης, επάγονται **βλάβες στο εντερικό βλεννογόνο** (εντεροπάθεια) σημαντικότερη απ' ότι νομίζαμε, ακόμη και σε ασυμπτωματικούς ασθενείς (εξετάσεις με κάμερα κάψουλας ενδοσκόπησης).

indomethacin

Βασική αμινομάδα: δεν διέρχεται εύκολα τον αιματεγκεφαλικό φραγμό

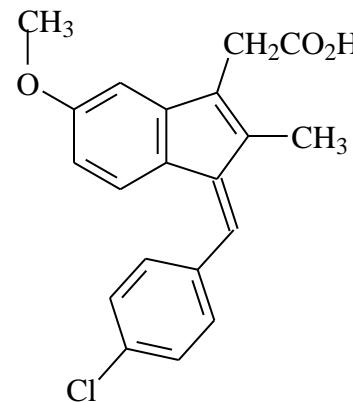
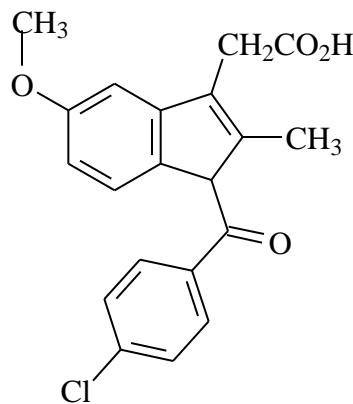
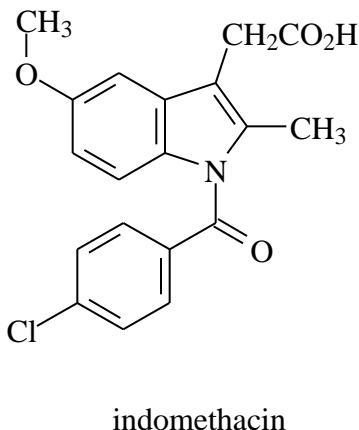
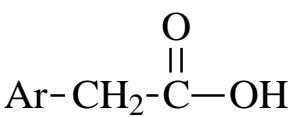
Στα υπόλοιπα: ισοδύναμο της ινδομεθακίνης

Σχεδιασμός νέων παραγώγων:

- Κατάργηση ινδολικού αζώτου
- Ισοστερής αντικατάσταση **ετεροαρωματικού αζώτου** από **μεθυλένιο** (ηλεκτρονικά ισοδύναμο)

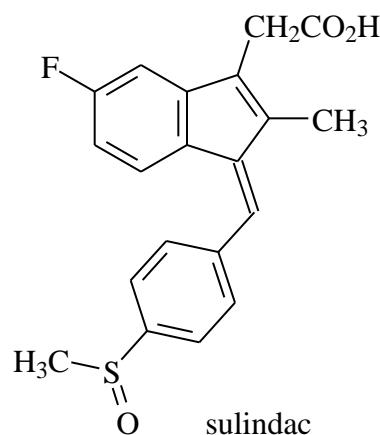
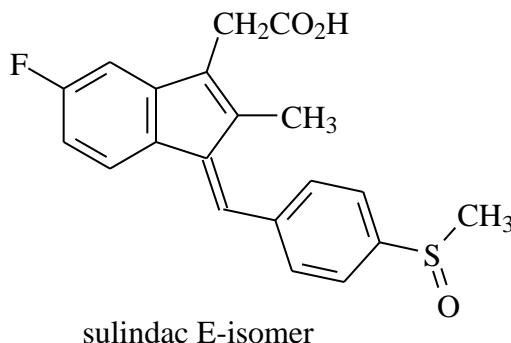
Πρόσφατα είχε δοκιμασθεί με επιτυχία στα διβενζοκυκλοεπτατριένια
(ιμιπραμίνη → αμιτριπτυλίνη)

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

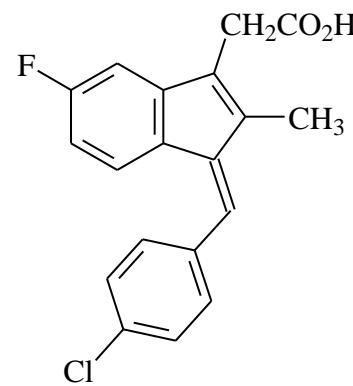
Αντιφλεγμονώδες με λιγότερες
παρενέργειες (ΚΝΣ)
Χαμηλή υδατοδιαλυτότητα με
κίνδυνο κρυσταλλουρίας

Σχετική διατήρηση δραστικότητας (X0.5)
Δυσδιαλυτότητα φαρμάκου + Γλυκουρονίδου
κίνδυνος κρυσταλλουρίας

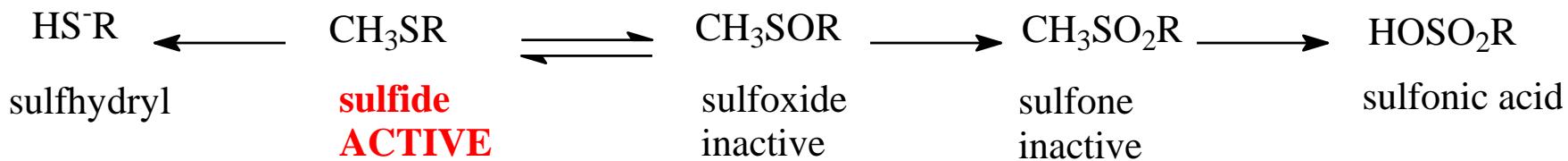
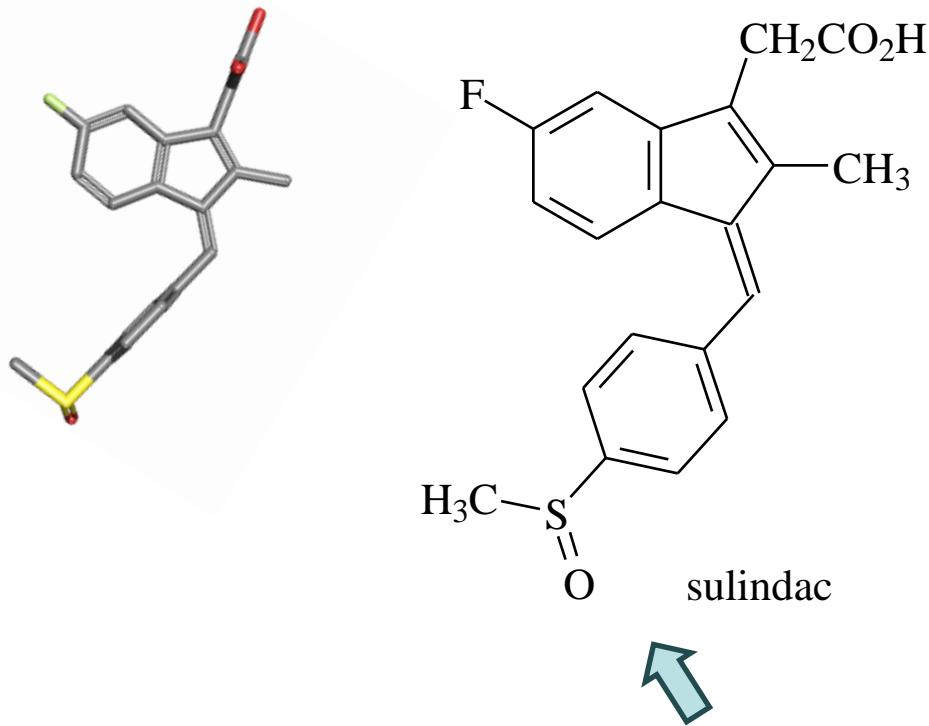

Σημαντικά μικρότερη δράση
από το Z-ισομερές

Βελτίωση υδατοδιαλυτότητας

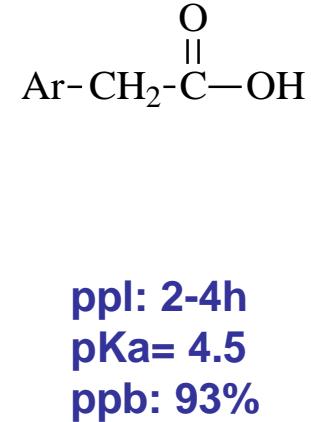
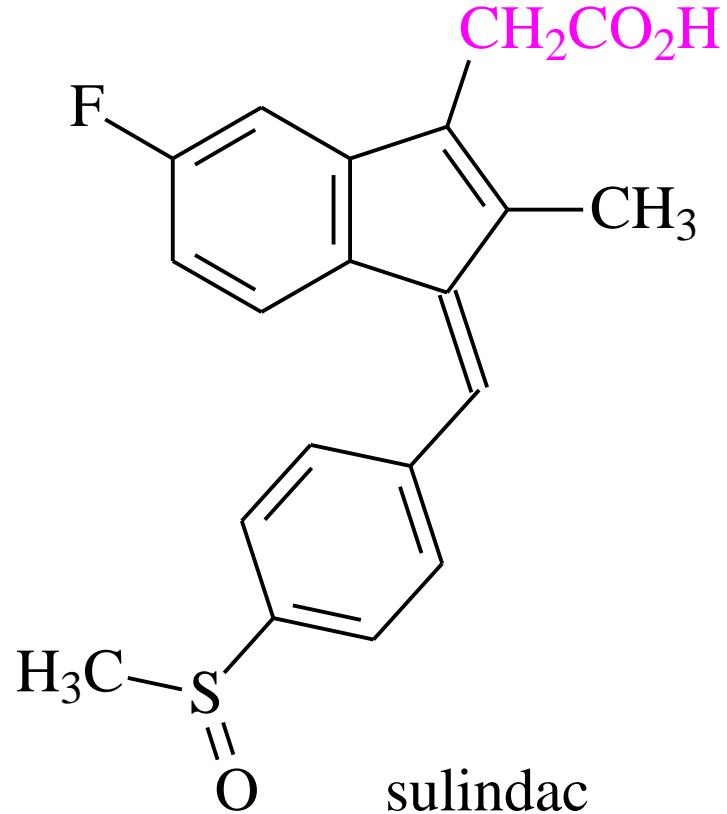

Αυξημένη αναλγητική δράση
F για μεταβολική σταθερότητα
Το CH₃ παραμένει

Εισαγωγή πολικής ομάδας με την προσδοκία ευδιαλυτότητας. Όμως, η ομάδα αυτή είναι μεταβολικά ευπαθής και **to sulindac λειτουργεί ως προφάρμακο.**

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

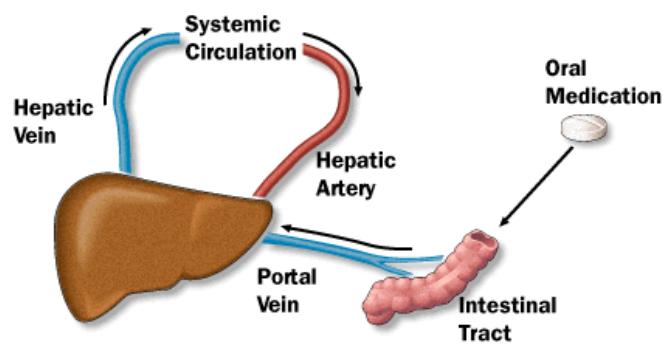
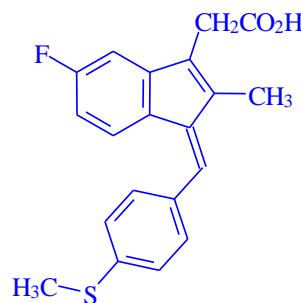
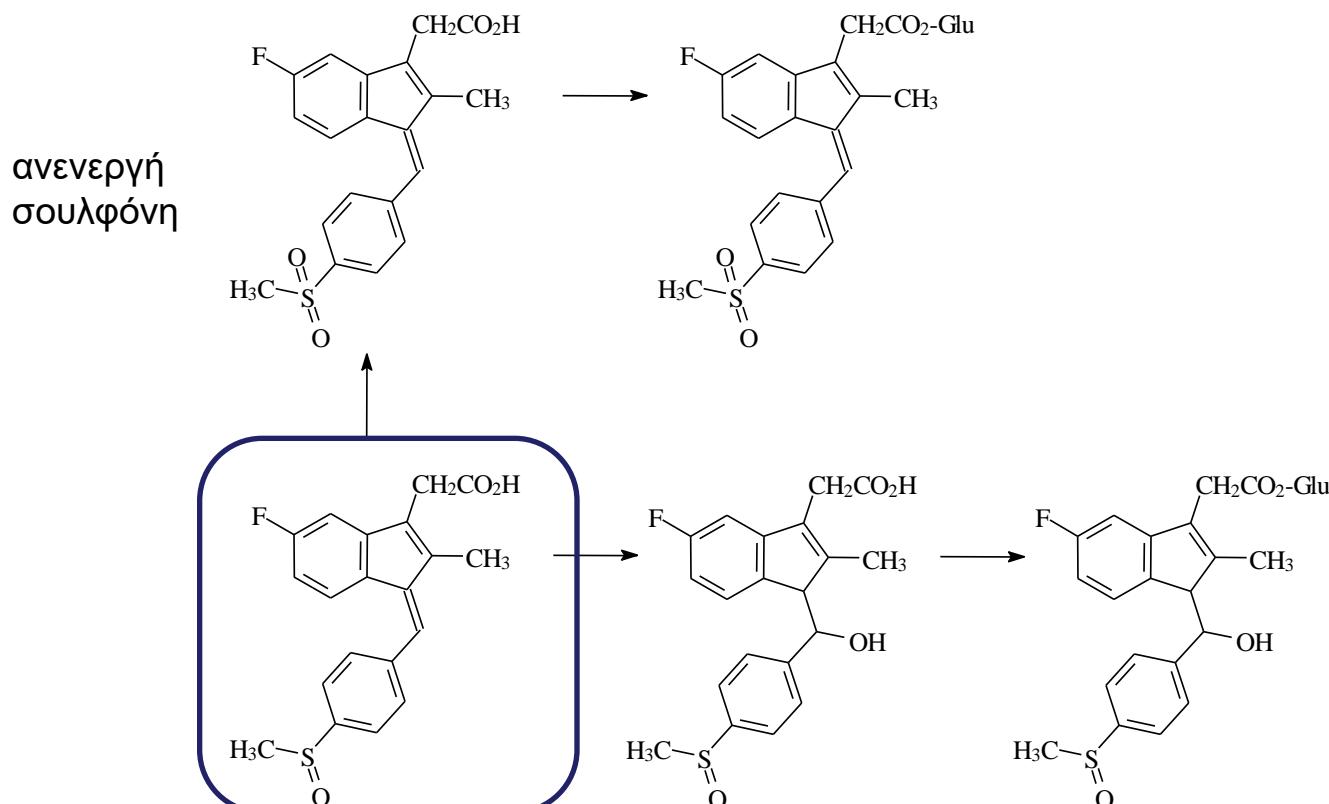
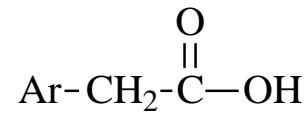

Υδατοδιαλυτό μόνο σε αλκαλικό pH

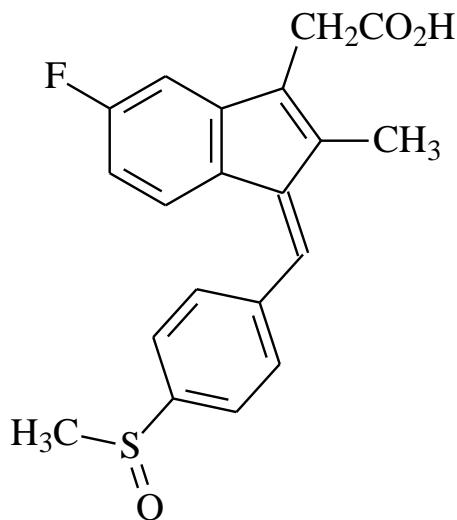
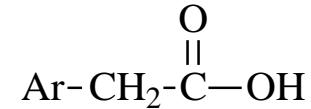
Σταθερό σε αλκαλικά διαλύματα

Ισοδύναμη αναλγητική δράση με indomethacin,
50% αντιφλεγμονώδης, αντιπυρετική

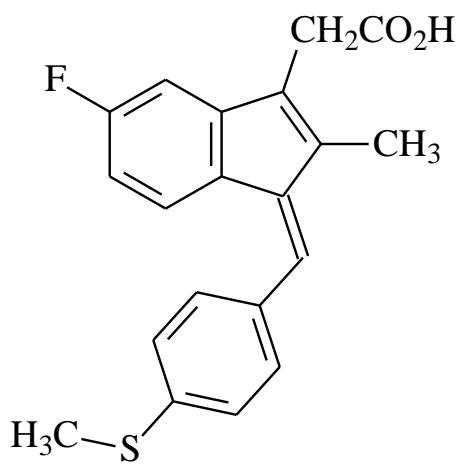
Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Δεν αναστέλλει τη βιοσύνθεση προσταγλανδινών
και **δεν ερεθίζει σημαντικά το γαστρεντερικό**

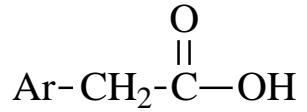

COX-1, COX-2 αναστολέας
Δραστικότερο (X 50)

Σταθερότερο (2πλάσιος $t_{1/2}=16\text{h}$ από το προφάρμακο)

Ισχυρή σύνδεση σε πρωτεΐνες πλάσματος

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Συνολικά: Λιγότερες **ανεπιθύμητες ενέργειες / τοξικότητα** από τα υπόλοιπα ΜΣΑΦ

- γαστρεντερικό σύστημα (ναυτία, δυσπεψία, διάρροια)
- ΚΝΣ (πονοκέφαλοι, ζάλη)

Κίνδυνος ηπατοτοξικότητας

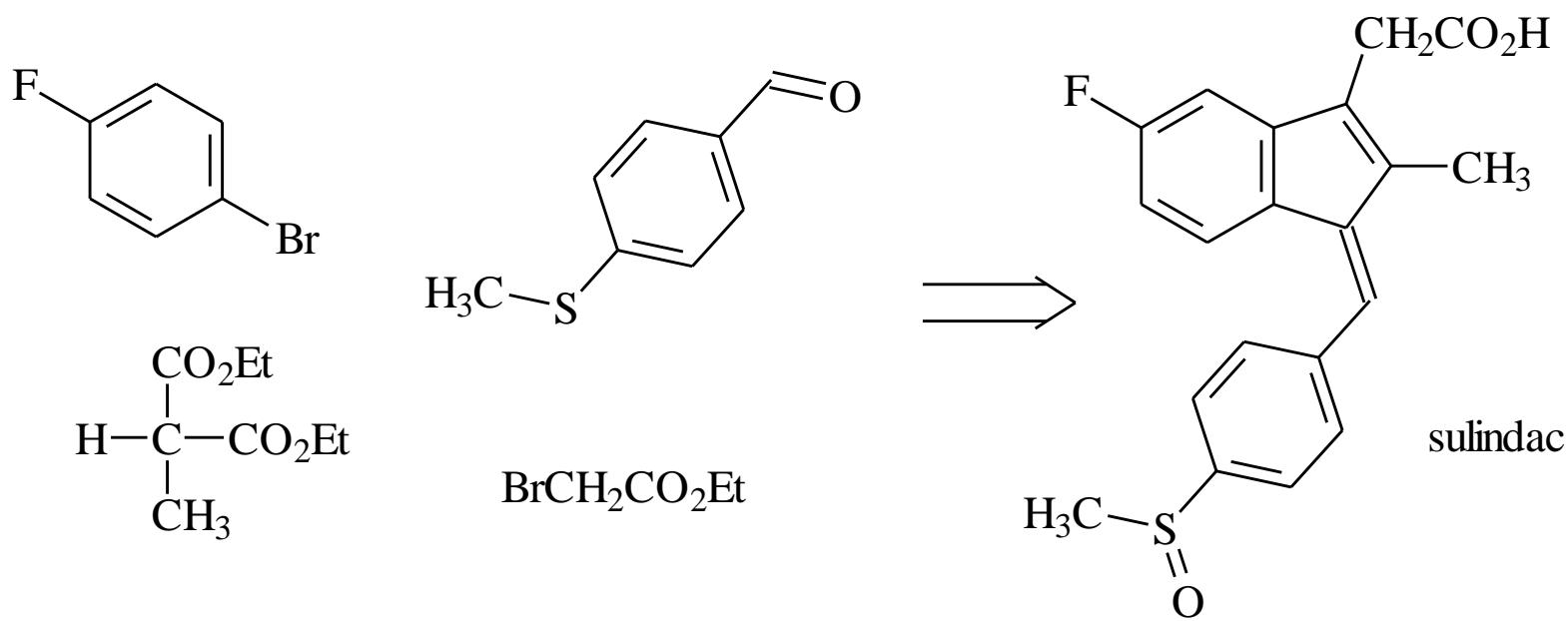
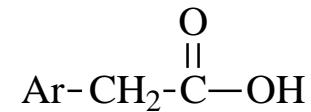
Χρησιμοποιείται σε θεραπεία **παρατεταμένης διάρκειας**:

- ρευματοειδούς και οξείας ουρικής αρθρίτιδας
- αγκυλωτικής σπονδυλίτιδας
- οστεοαρθρίτιδας

400 mg/ημέρα

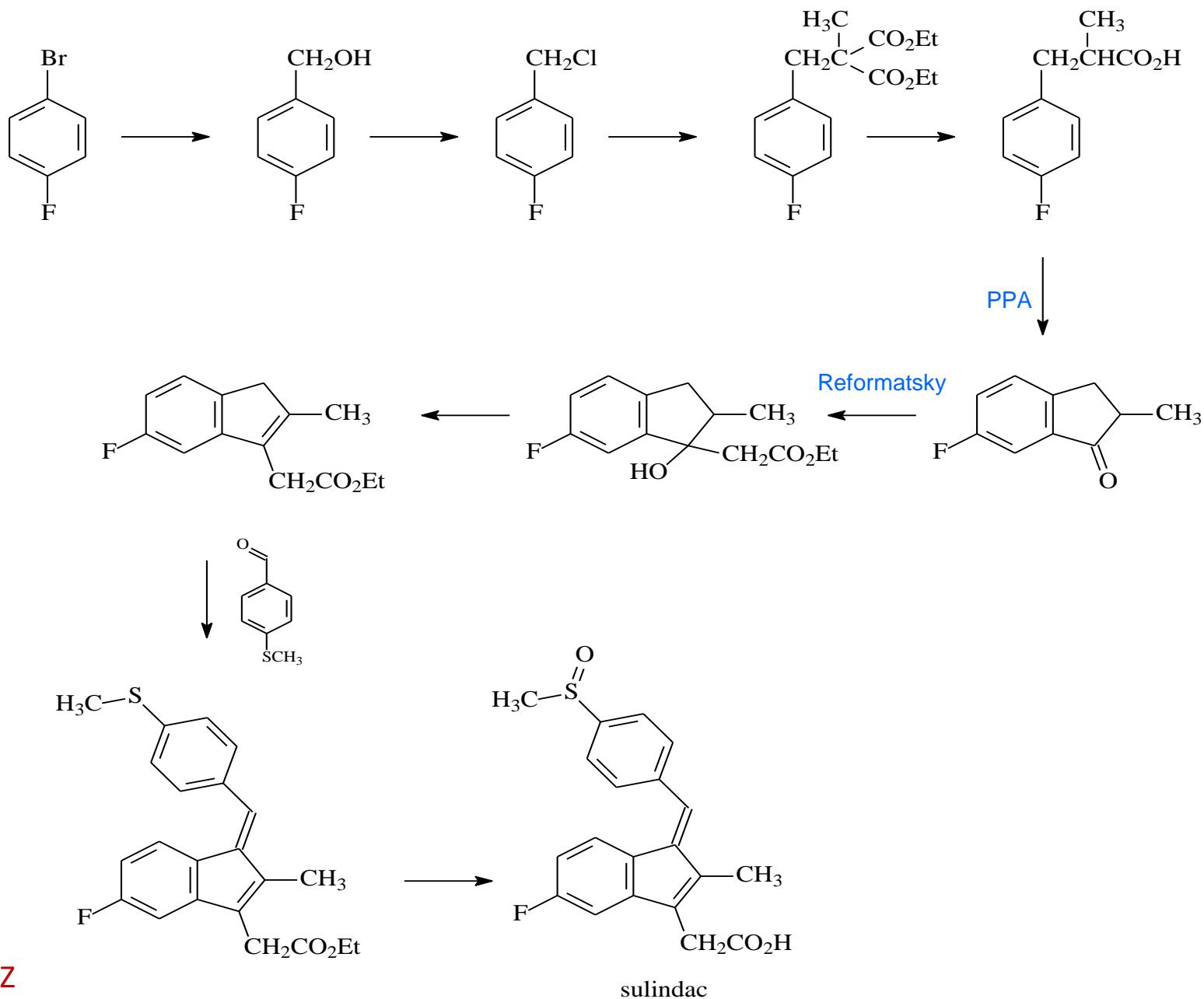
Προστατευτικό έναντι της ανάπτυξης καρκίνου του παχέος εντέρου

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

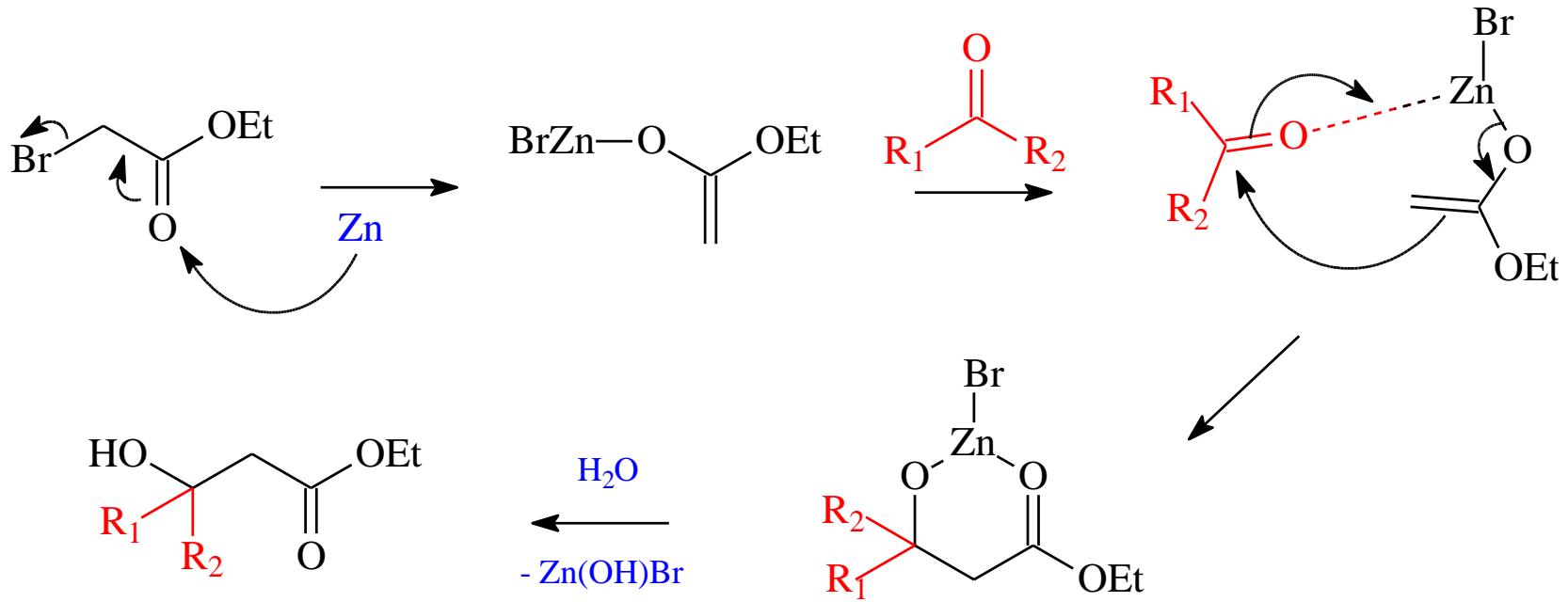

sulindac

{(1*Z*)-5-φθορο-2-μεθυλο-1-[4-(μεθυλοσουλφινυλο)βενζυλιδενο]-1*H*-ινδεν-3-ολ}
οξικό οξύ

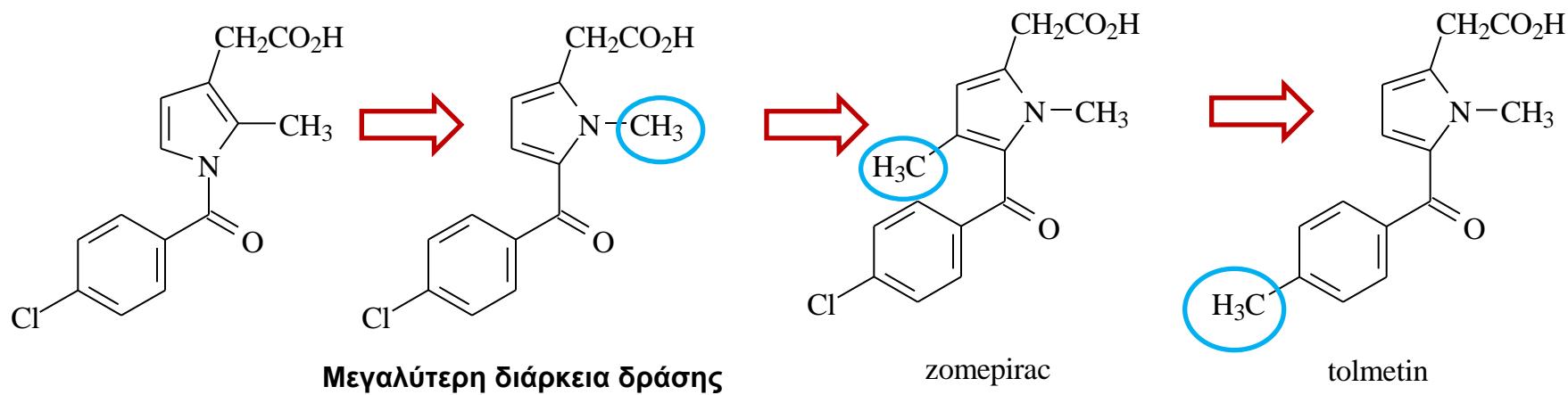
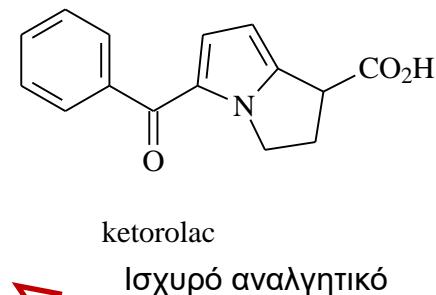
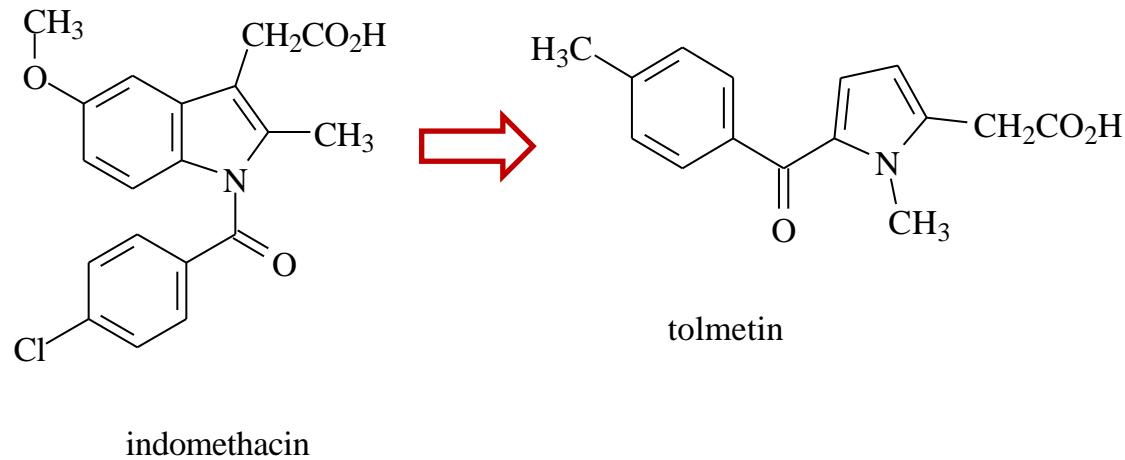
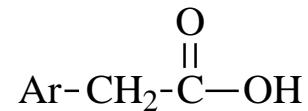

Μηχανισμός αντίδρασης Reformatsky

Τα οργανοψευδαργυρικά αντιδραστήρια αντιδρούν εκλεκτικά με καρβονύλια κετόνης/αλδεϋδης, παρουσία εστέρα: σύνθεση β -υδροξυοξέων

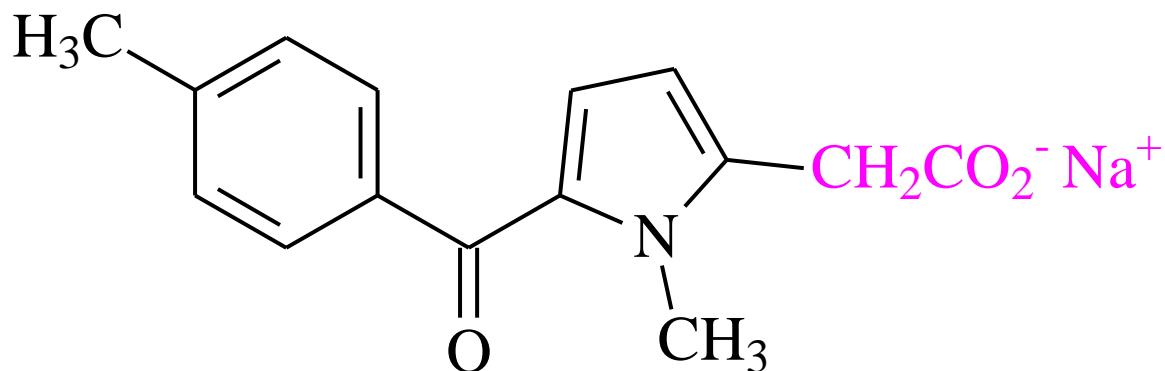
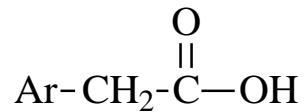
Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

4πλάσια του tolmetin αναλγητική δράση

Πρόκληση σοβαρών αλλεργικών αντιδράσεων --> ΑΠΟΣΥΡΣΗ

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα: πυρρολοξικά οξέα

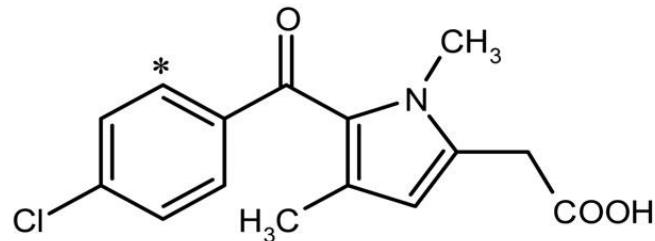

ppl: 1h
pKa = 3.5
ppb: 99%

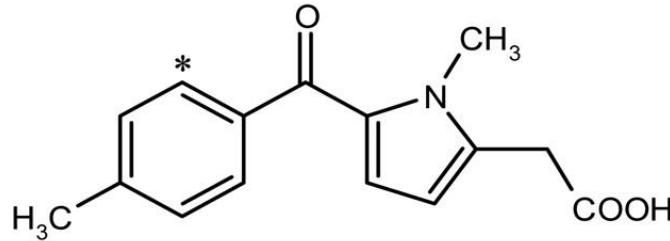
tolmetin sodium

Ασθενέστερο αντιφλεγμονώδες από indomethacin

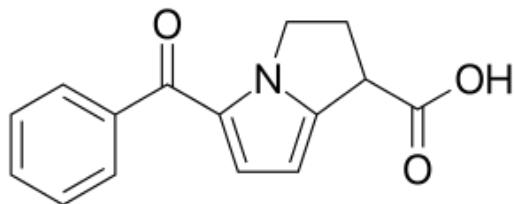
Αναστέλλει τη βιοσύνθεση PGs και τη μετανάστευση πολυμορφοπύρηνων - μειώνει τη διαπερατότητα των τριχοειδών

Zomepirac (ZP)

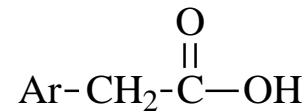
Tolmetin (TM)

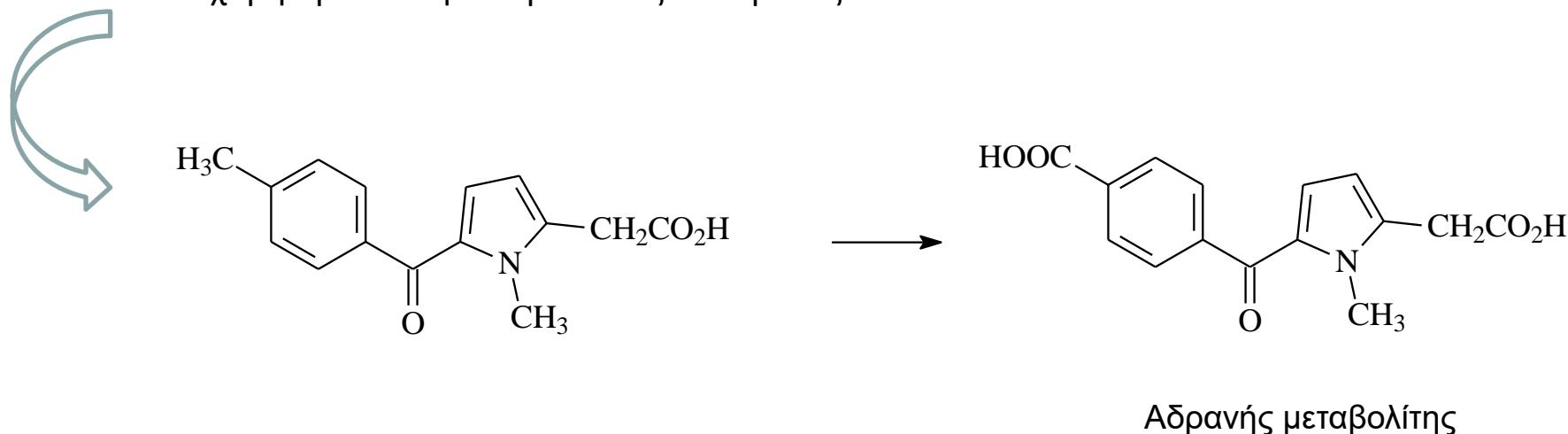
Ketorolac

Η αναλγητική δράση του ketorolac είναι ανάλογη των οπιοειδών, αλλά χορηγείται μόνο σε οξύ πόνο για διάστημα μικρότερο των 5 ημερών.

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Μικρός $t_{1/2}$ (προβλεπόμενος εξ αιτίας βενζυλικής οξείδωσης)
Ισχυρή πρόσδεση σε πρωτεΐνες πλάσματος

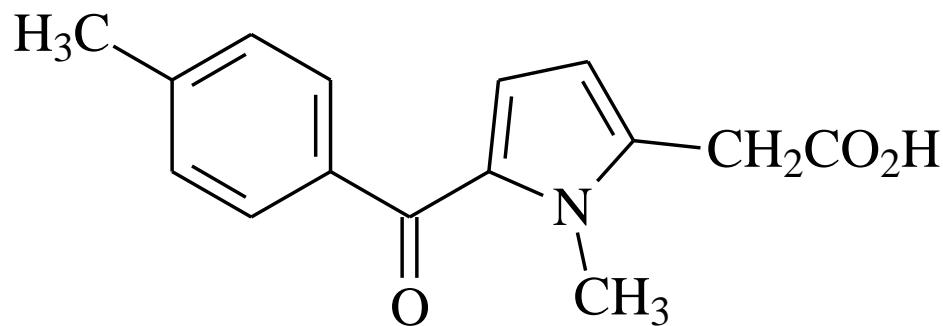
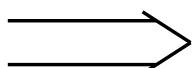
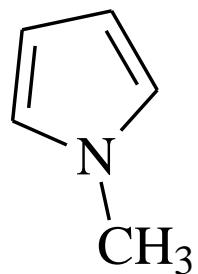
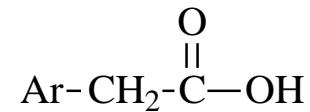

Χρησιμοποιείται στη θεραπεία

- ρευματοειδούς αρθρίτιδας και νεανικής ρευματοειδούς αρθρίτιδας, οστεοαρθρίτιδας

400 mg/3 φορές την ημέρα

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

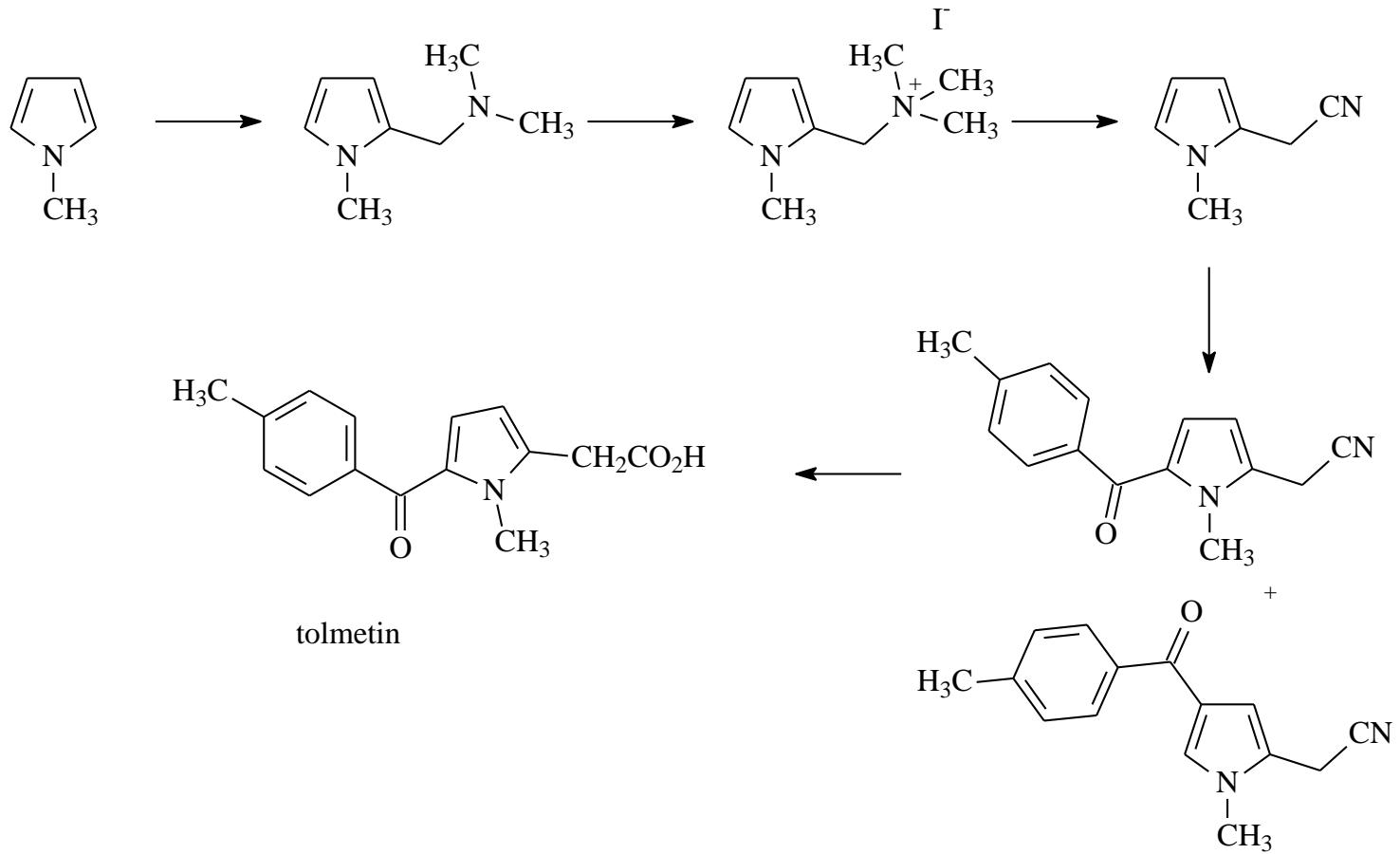

$\text{CH}_2=\text{O}$ $(\text{CH}_2)_2\text{NH}$

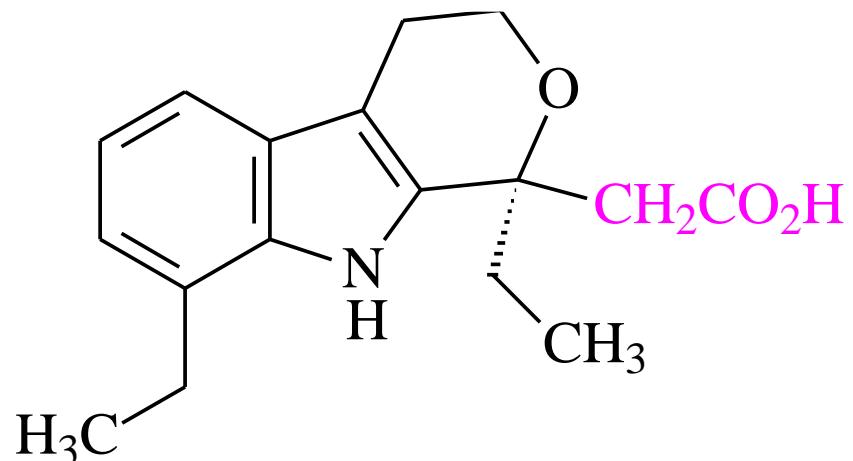
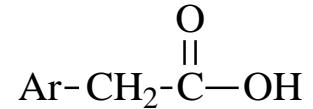
tolmetin

tolmetin

[1-μεθυλο-5-(4-μεθυλοβενζοϋλο)-1*H*-πυρρολ-2-υλ]οξικό οξύ

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

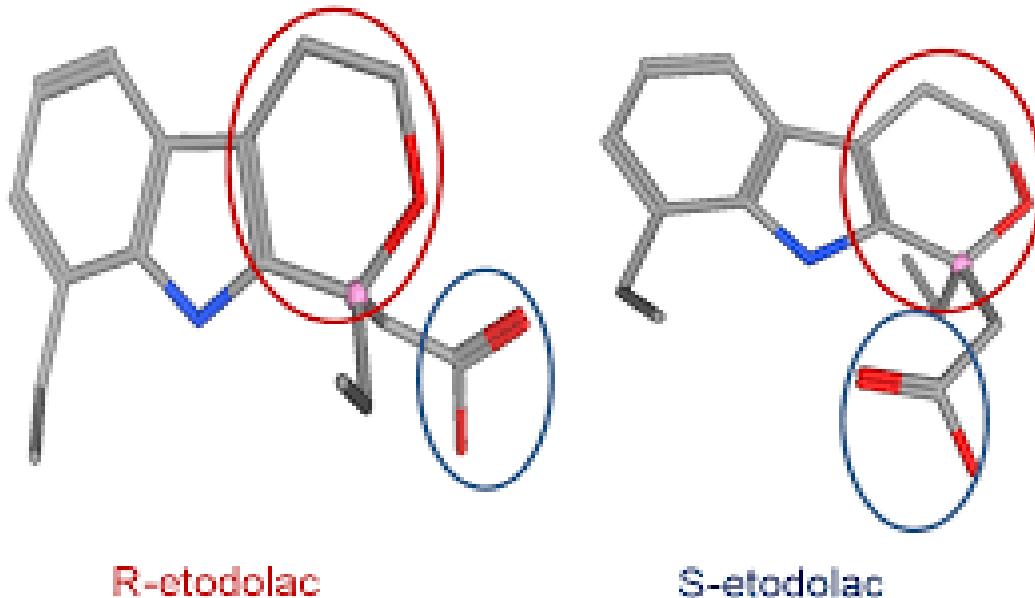

etodolac

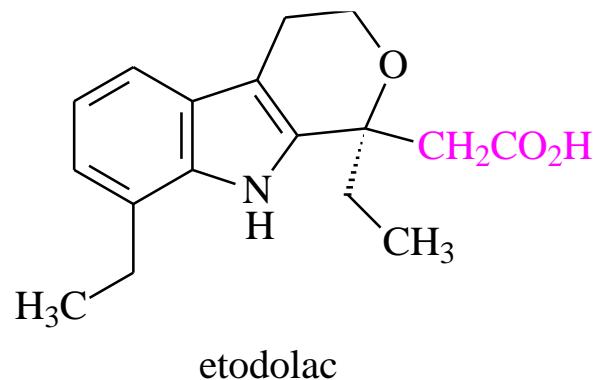
ppl: 1-2h
pKa= 4.7
ppb: 99%

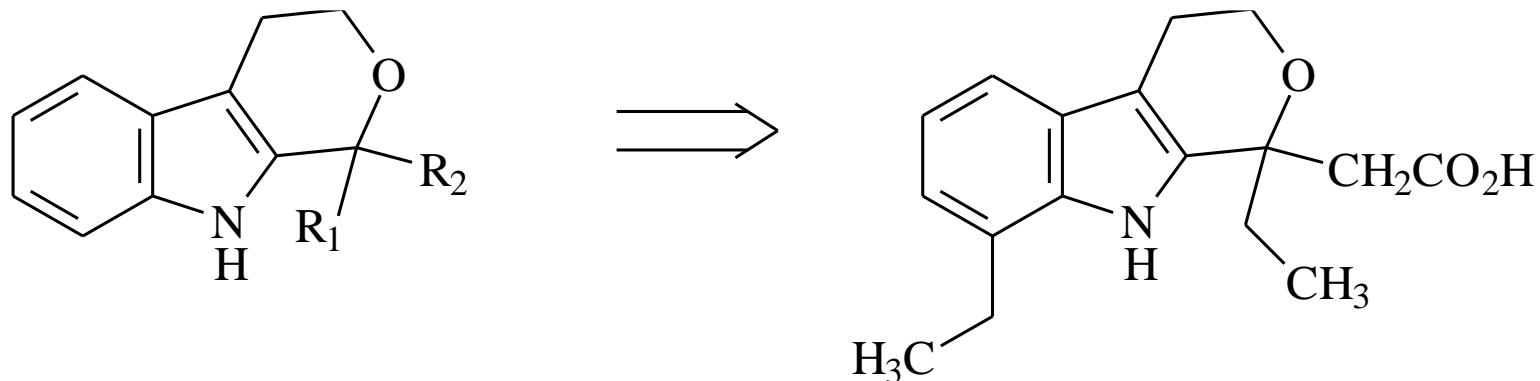
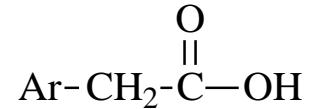
Αντιμετώπιση της οξείας & χρόνιας οστεοαρθρίτιδας

Πυρανοκαρβοξυλικό οξύ. Διαθέτει αναλγητική & αντιπυρετική δράση

Χορηγείται το ρακεμικό μίγμα (αν και δραστικό είναι κυρίως το *S*-εναντιομερές όπου το καρβοξύλιο είναι ομοεπίπεδο με το πυράνιο)

etodolac: $ID_{50}/ED_{50} = 1/10$

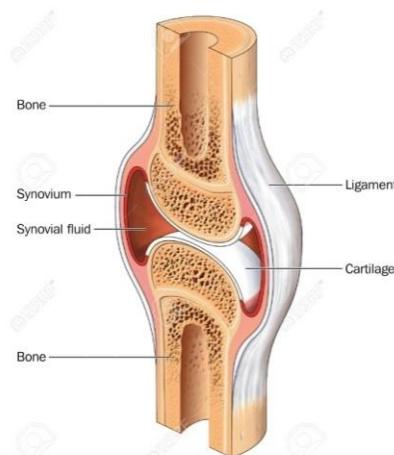
aspirin, naproxen, sulindac, indomethacin: $ID_{50}/ED_{50} = 1/4$

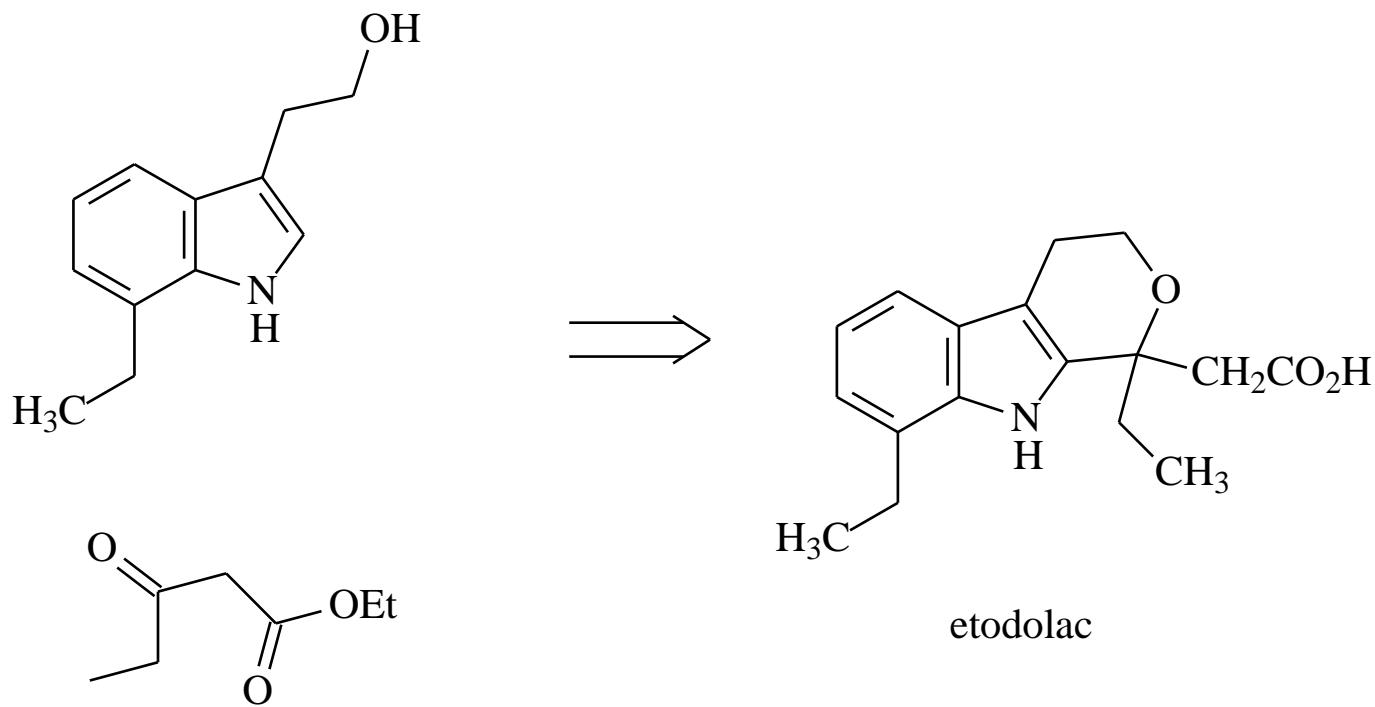
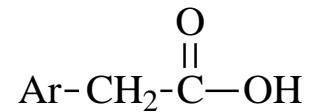
COX-2 εκλεκτικό → ανεκτό από γ/ε

Σημαντική συγκέντρωση στο αρθρικό υγρό

InhibitoryDose₅₀: αναστολή φλεγμονής

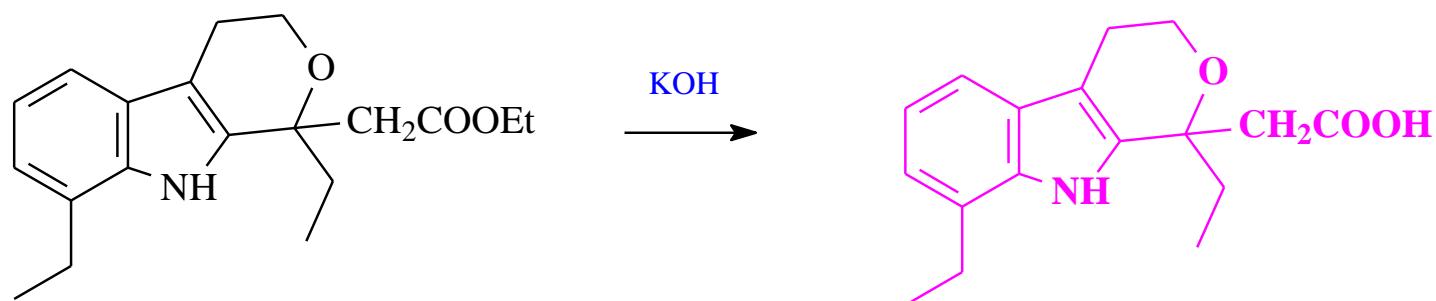
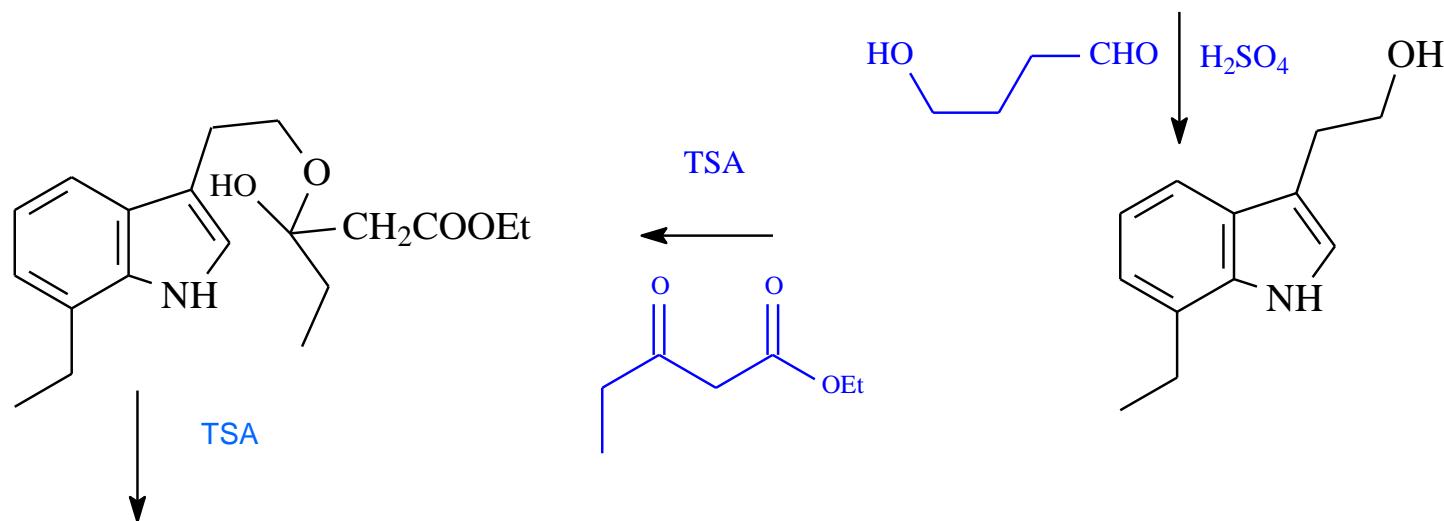
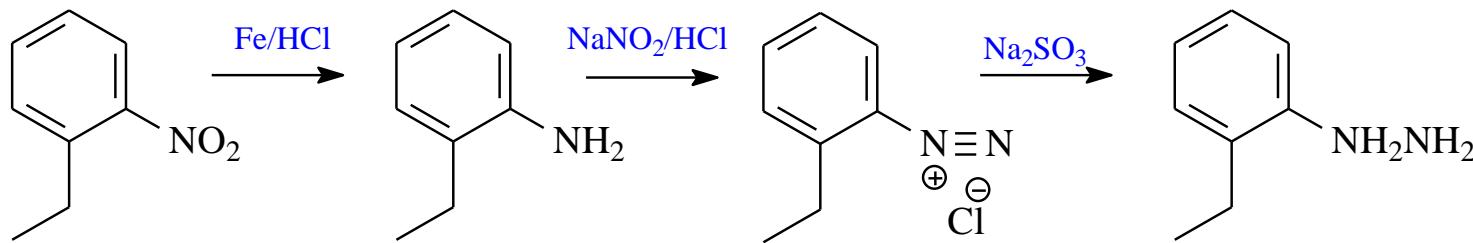
EffectiveDose₅₀: πρόκληση γαστρικού ερεθισμού

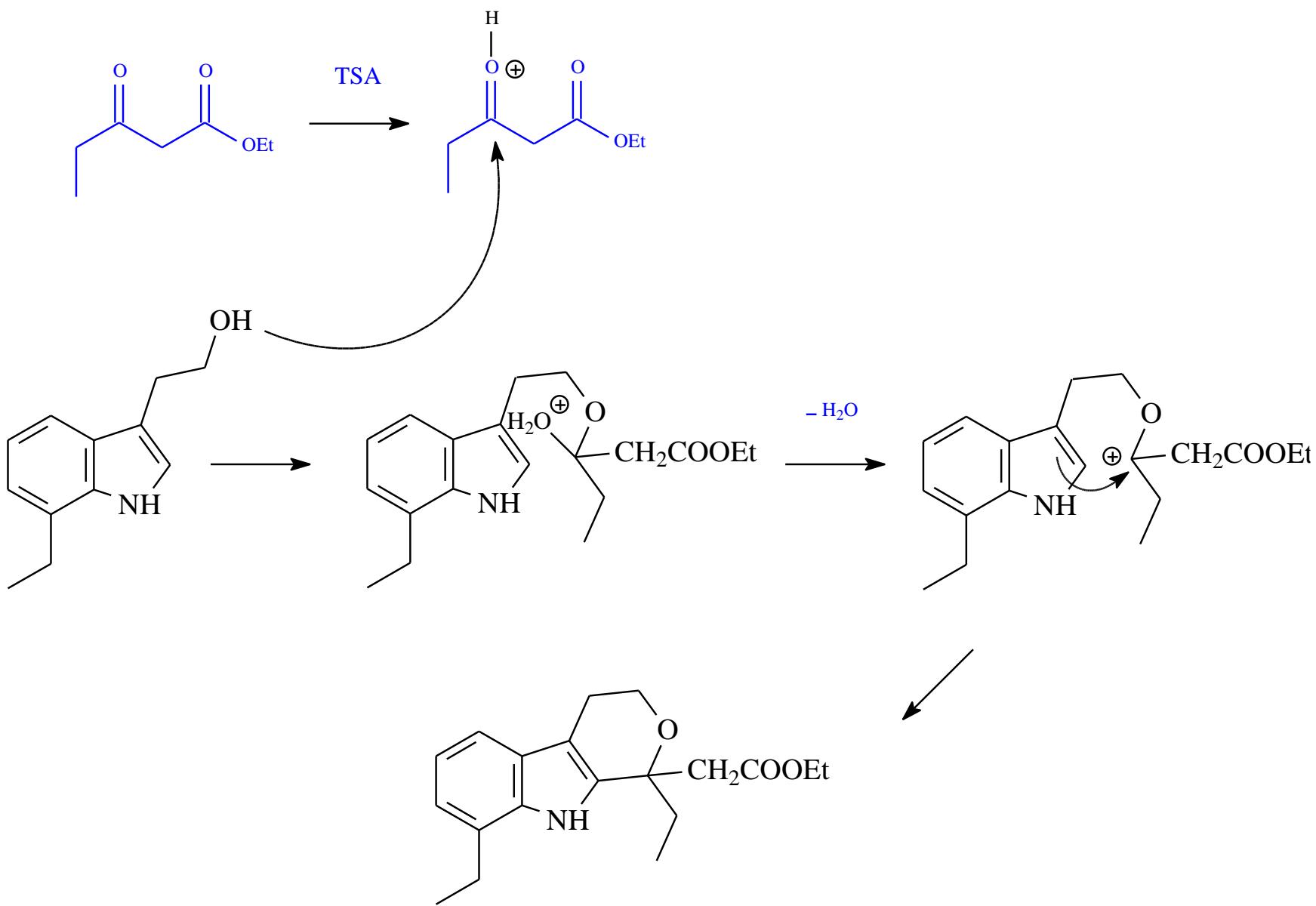

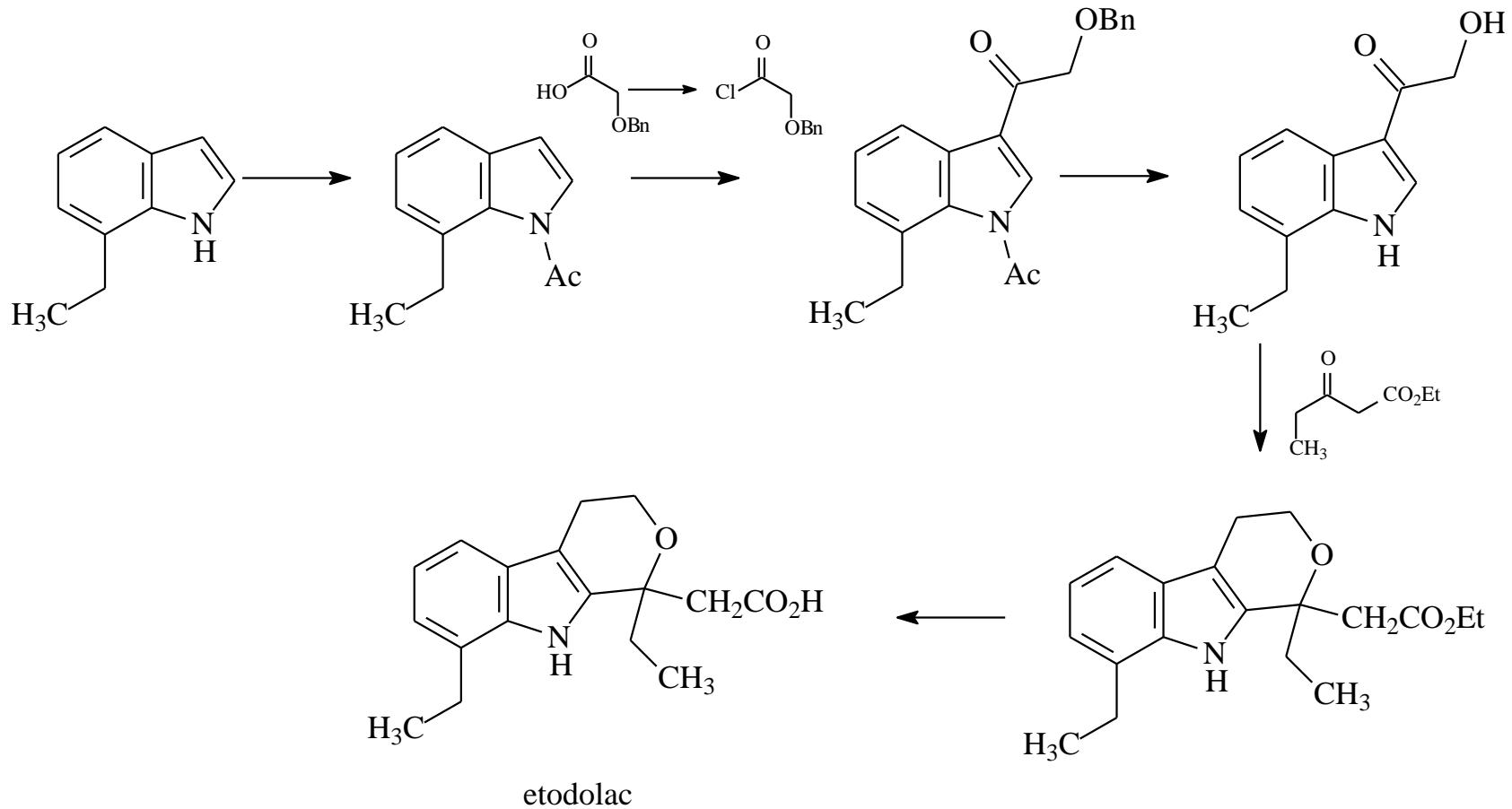

etodolac

(R,S) {2-(1,8-διαιθυλο-4,9-διϋδρο-3H-πυρανο[3,4-*b*]ινδολ-1-υλ} οξικό οξύ

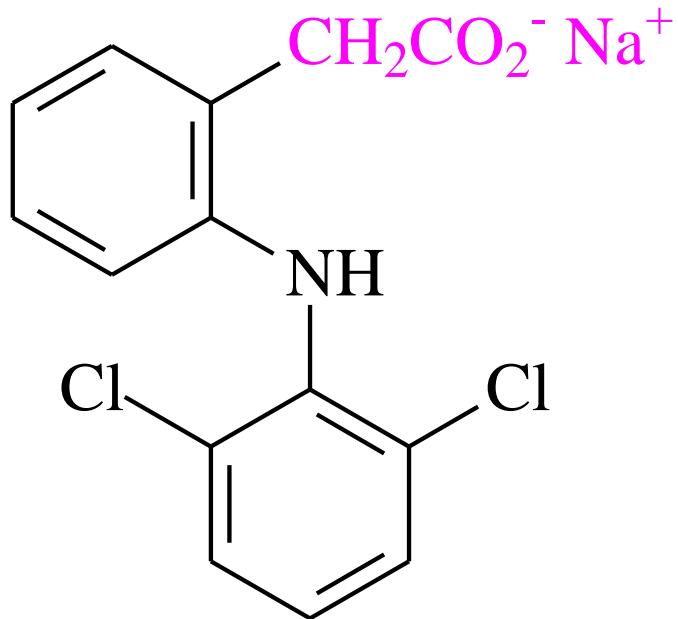
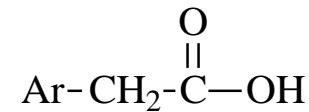

Εναλλακτική μέθοδος

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

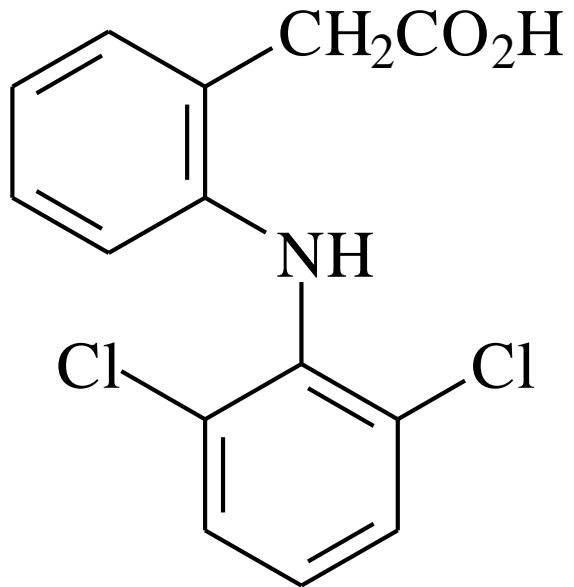
ppl: 1.5-2.5h
pKa= 4.0
ppb: 99.5%

diclofenac sodium

Ανώτερο ομόλογο ανθρανιλικού οξέος

Ισχυρότερο ως αντιφλεγμονώδες, αναλγητικό + αντιπυρετικό από indomethacin και aspirin.

Το ευρύτερα χρησιμοποιούμενο διεθνώς ΜΣΑΦ!!!

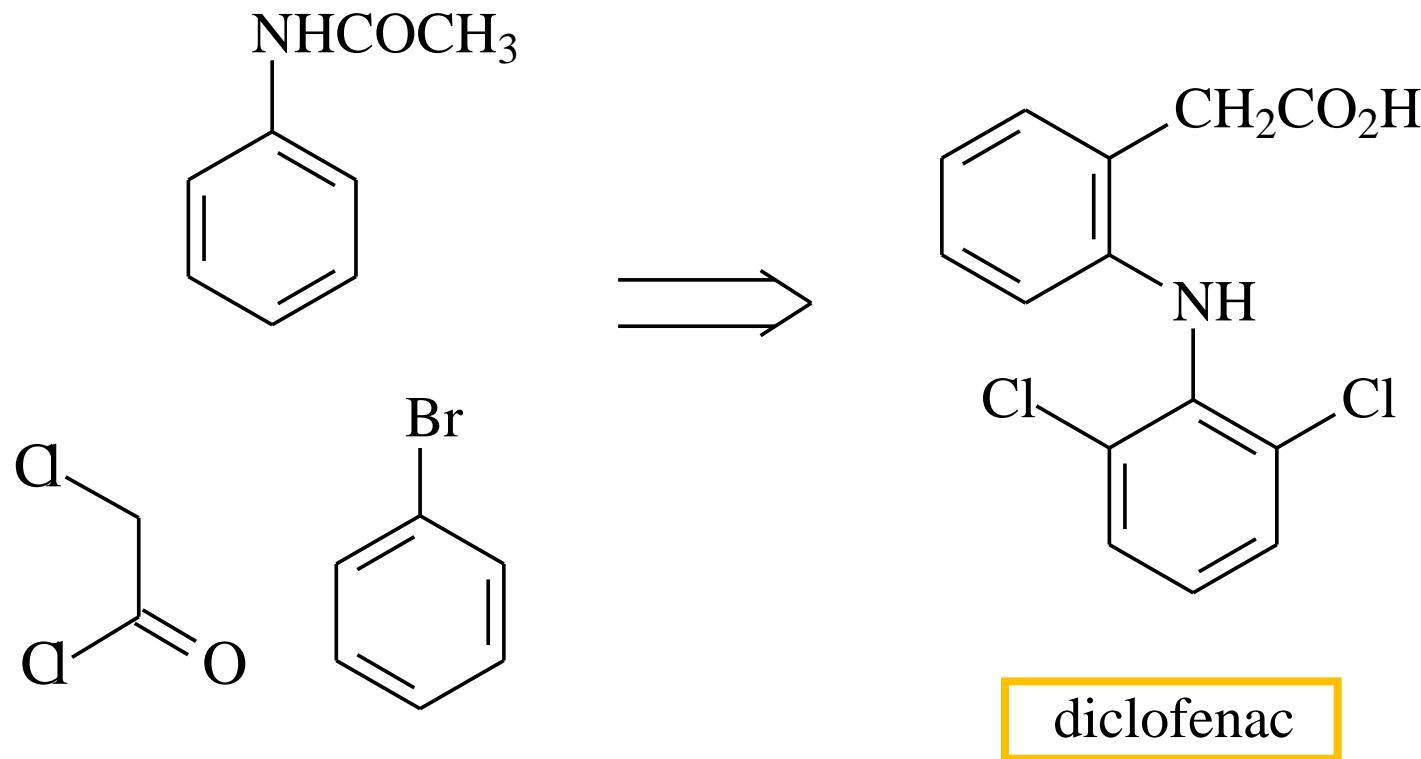

- Αναστολή κυκλικής οδού (COX) παραγωγής προσταγλανδινών/Θρομβοξανίων
- Αναστολή γραμμικής οδού (LOX) παραγωγής λευκοτριενίων

Δεν στερείται η πατοτοξικότητας – προτιμητέα η τοπική χορήγηση

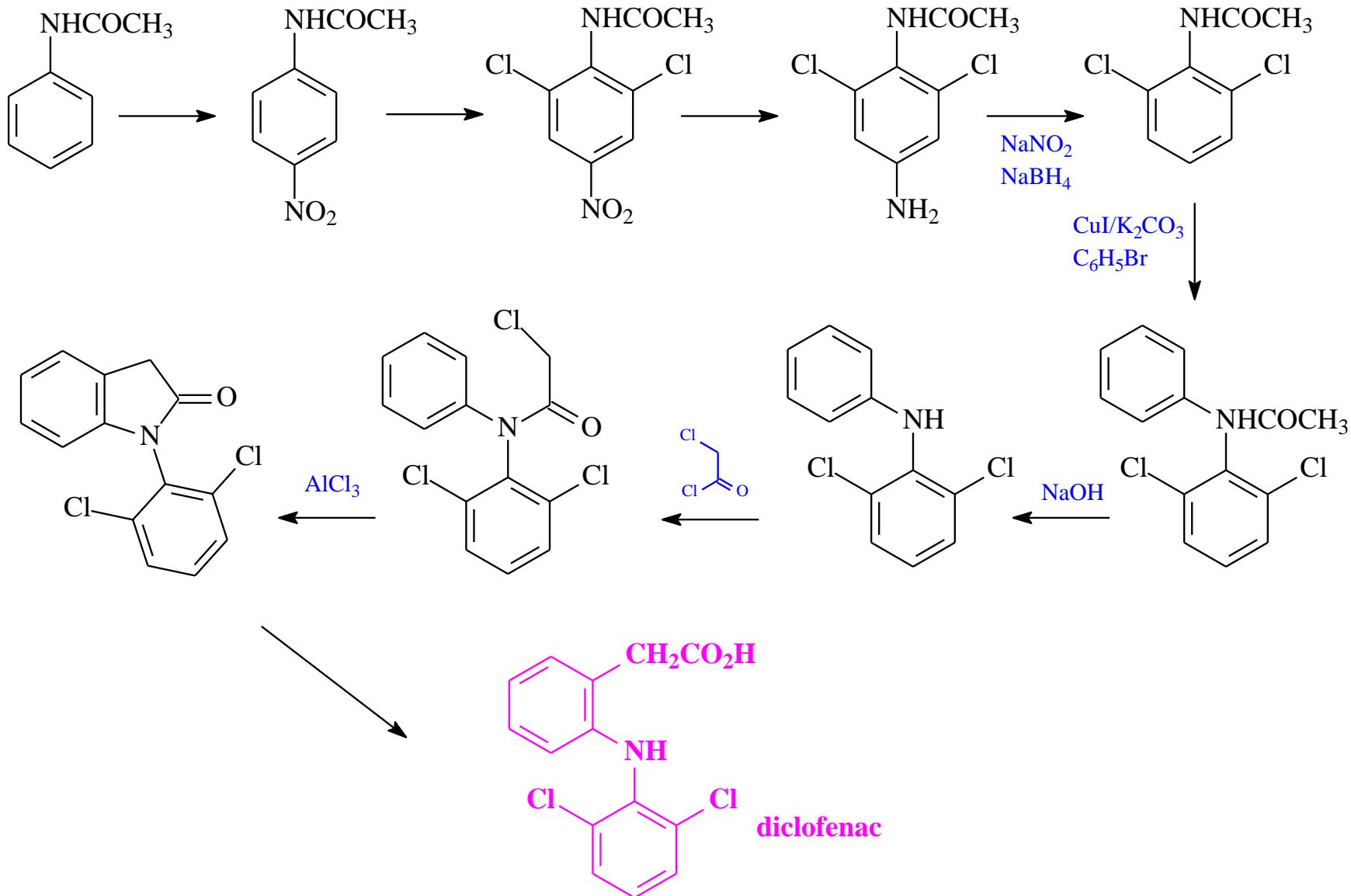
Οικολογικά προβλήματα

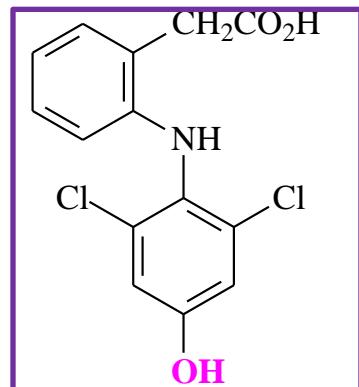

2-{2-(2,6-διχλωροφαινυλαμινο)φαινυλ}οξικό οξύ

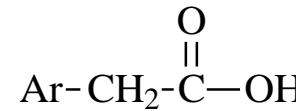
2-(2,6-dichloranilino)phenylacetic acid

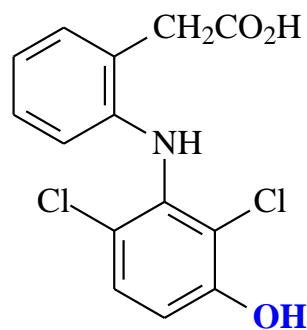
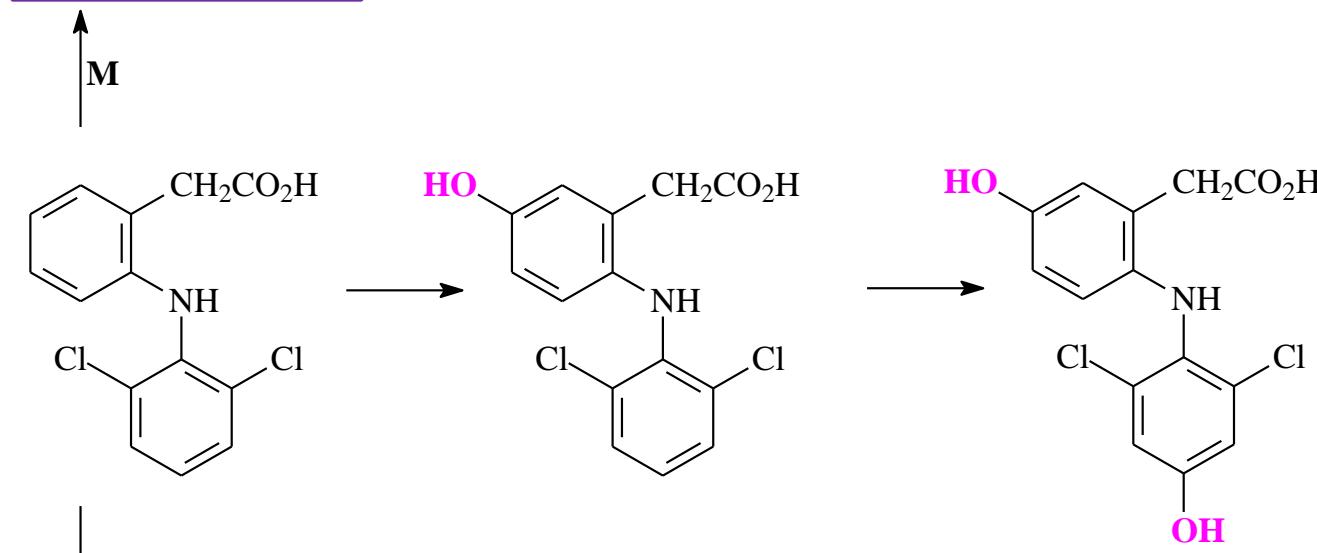
2-(2,6-διχλωροφαινυλαμινο)φαινυλοξικό οξύ

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

Δραστικός μεταβολίτης: διατηρεί σημαντικό ποσοστό δραστικότητας

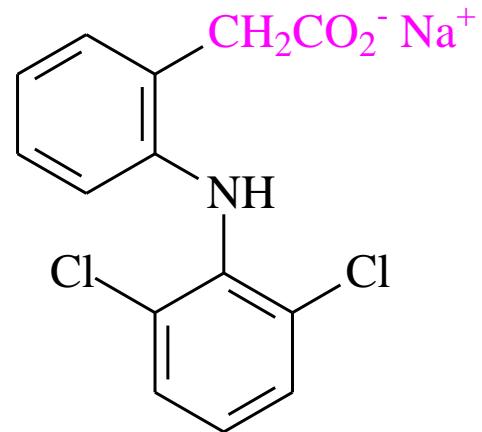
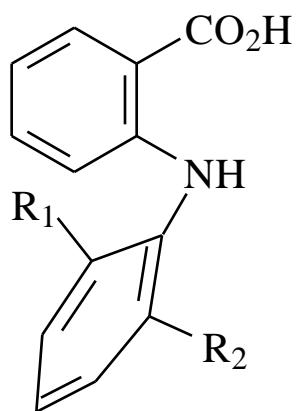
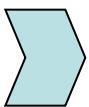
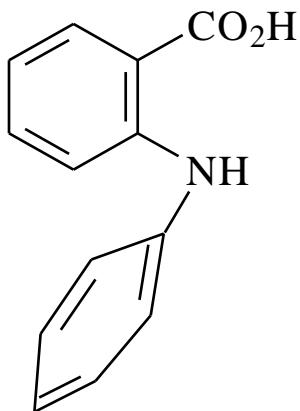

Σημαντική συγκέντρωση στο αρθρικό υγρό.

Χρησιμοποιείται στη θεραπεία ρευματοειδούς αρθρίτιδας, αγκυλωτικής σπονδυλίτιδας, οστεοαρθρίτιδας.

100-200 mg/ημέρα

Μηχανισμός δράσης – ο ρόλος των χλωρίων “twisted” αρωματικά συστήματα

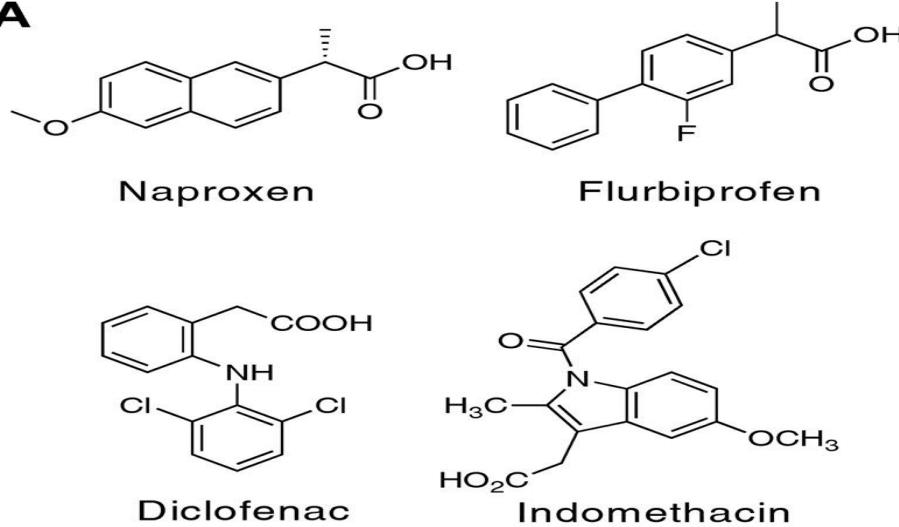
diclofenac sodium

COX2 εκλεκτική αναστολή

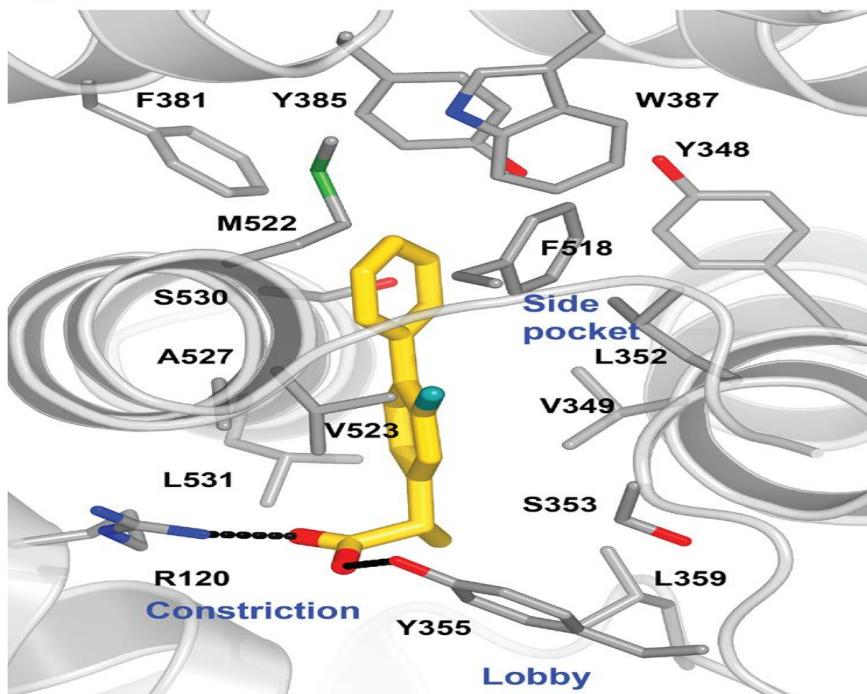
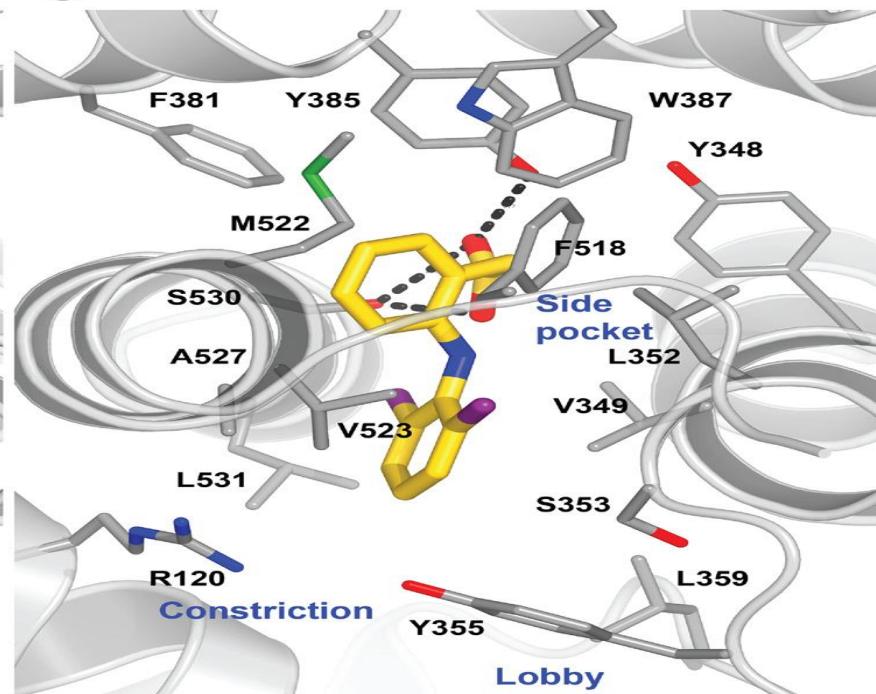
Ανάλογη του celecoxib!!! – αν και είναι πιο ερεθιστικό για το γαστρεντερικό σύστημα.

Προσοχή στη μακροχρόνια χορήγηση σε καρδιαγγειακούς ασθενείς

Πειράματα κατευθυνόμενων μεταλλάξεων: η δραστικότητα του diclofenac δεν εξαρτάται από την αλληλεπίδραση του με την Arg-120.

A

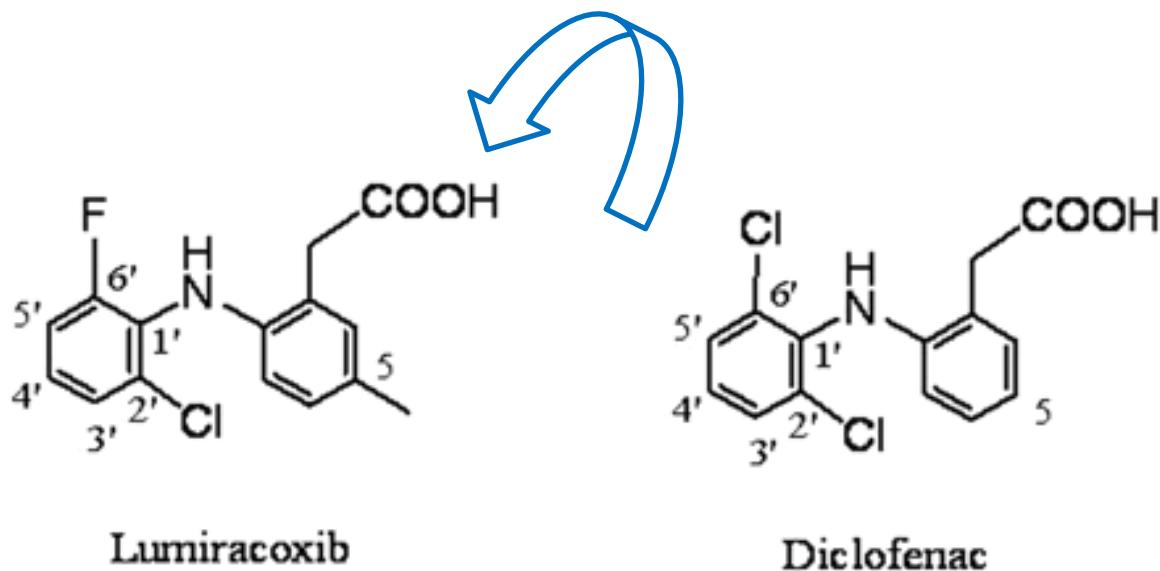
Τα αρυλοξικά και αρυλοπροπιονικά οξέα μπορούν να συνδεθούν με δύο τρόπους στο ενεργό κέντρο των COX. Ο ενδομοριακός δΗ του diclofenac ευνοεί τη πρόσδεση του με το καρβοξύλιο να αναπτύσσει ισχυρούς δ.Η με το -OH της Tyr-385 και το OH- της Ser-530

B**C**

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

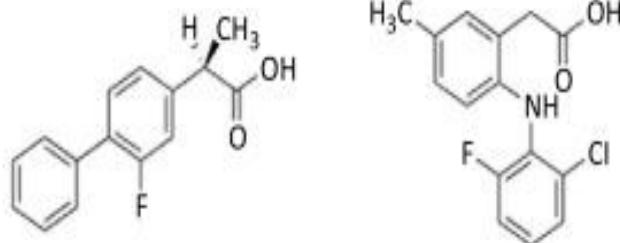
Πόσο σημαντικό είναι αυτό το εύρημα?

Το **lumiracoxib**, δομικό ανάλογο του **diclofenac** είναι ο εκλεκτικότερος γνωστός COX-2 αναστολέας

{2-[(2-χλωρο-6-φθοροφαινυλοφαινυλαμινο]-5-μεθυλοφαινυλ}οξικό οξύ

(A)

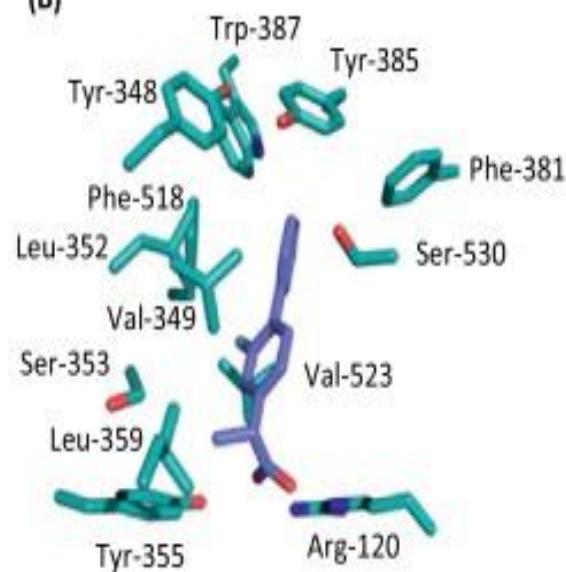

Το lumiracoxib σχηματίζει δ.Η με Tyr-385 και Ser-530, δηλ. συνδέεται στο ενεργό κέντρο της COX-2 με «αντίστροφη διευθέτηση» από το (R)-flurbiprofen, που συνδέεται αλληλεπιδρά με Arg-120 και Tyr-355.

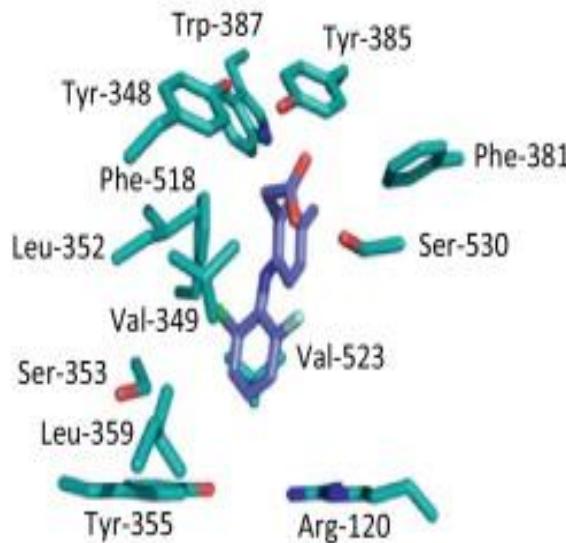
(R)-flurbiprofen

Lumiracoxib

(B)

(C)

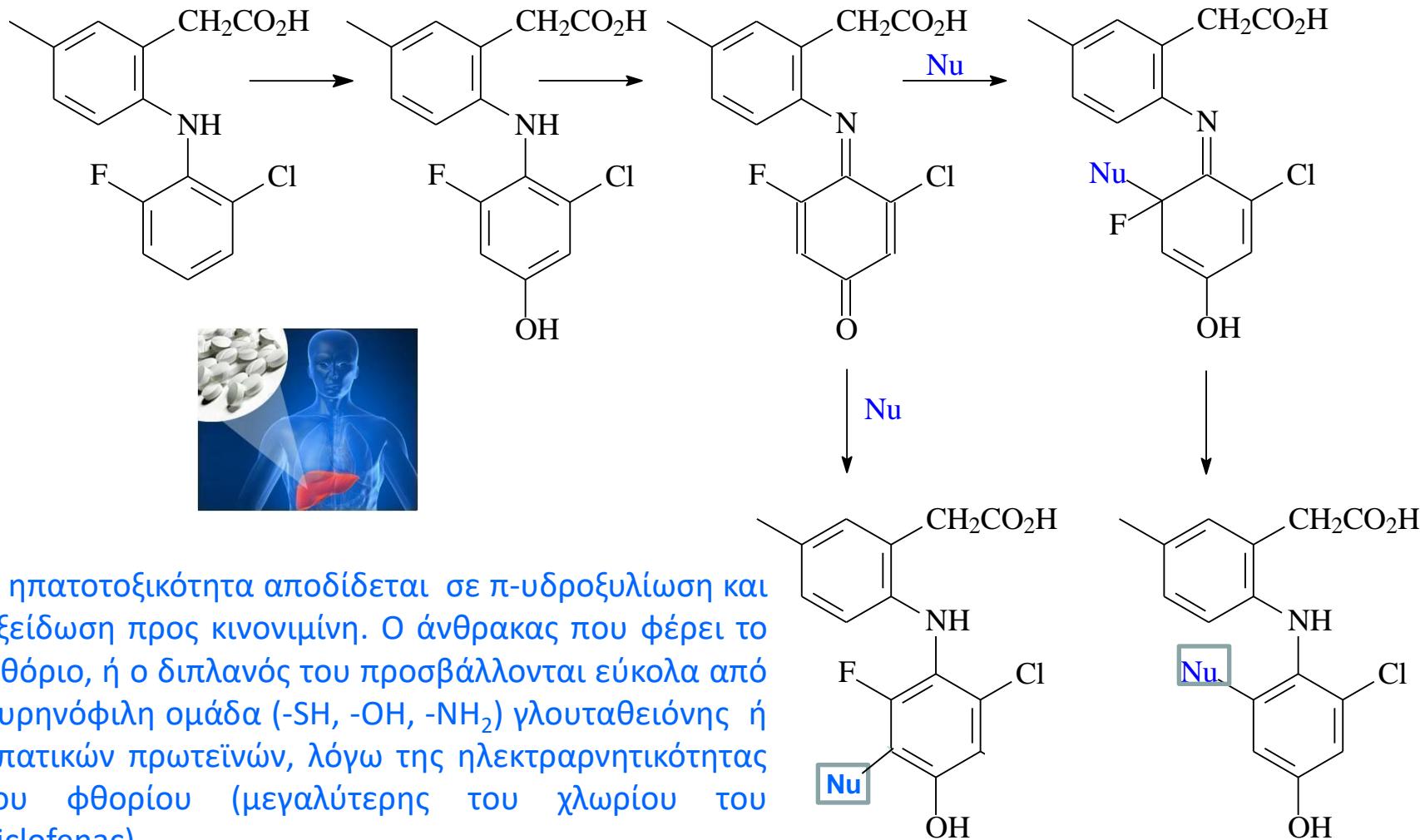

Η COX-2 εκλεκτικότητα του lumiracoxib αποδίδεται στη δυνατότητα περιστροφής μιας λευκίνης (Leu384), με αποτέλεσμα **τη περαιτέρω διεύρυνση του ενεργού κέντρου της COX-2**, προκειμένου να υποδεχθεί τη 3-μεθυλοφαινυλομάδα του lumiracoxib που αναπτύσσει λιπόφιλη αλληλεπίδραση με την ισοβουτυλομάδα της λευκίνης.

Στο μικρότερο και λιγότερο εύπλαστο ενεργό κέντρο της COX-1 η περιστροφή της λευκίνης δεν είναι δυνατή.

Πειράματα με μεταλλαγμένες COX-1 και COX-2 υποστηρίζουν αυτό το μοντέλο

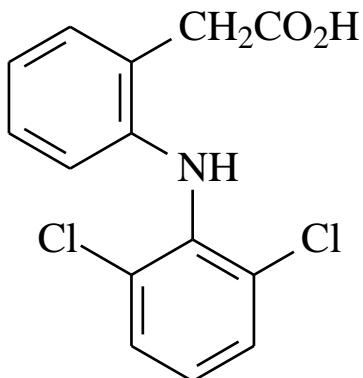
To lumiracoxib αποσύρθηκε σε πολλές χώρες λόγω σοβαρής ηπατοξικότητας

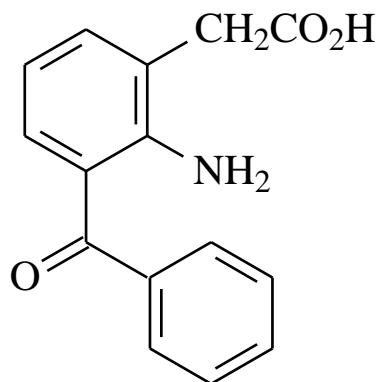
Η ηπατοξικότητα αποδίδεται σε π-υδροξυλίωση και οξείδωση προς κινονιμίνη. Ο άνθρακας που φέρει το φθόριο, ή ο διπλανός του προσβάλλονται εύκολα από πυρηνόφιλη ομάδα (-SH, -OH, -NH₂) γλουταθειόνης ή ηπατικών πρωτεΐνων, λόγω της ηλεκτραρνητικότητας του φθορίου (μεγαλύτερης του χλωρίου του diclofenac).

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΗΠΑΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑΣ diclofenac και lumiracoxib

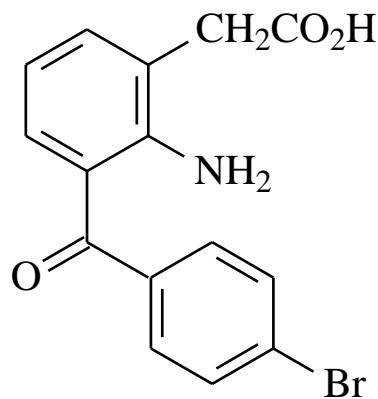
Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

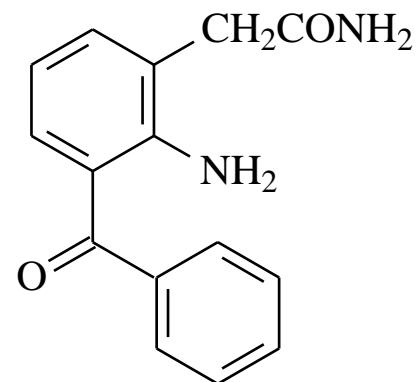
diclofenac

amfenac

bromfenac

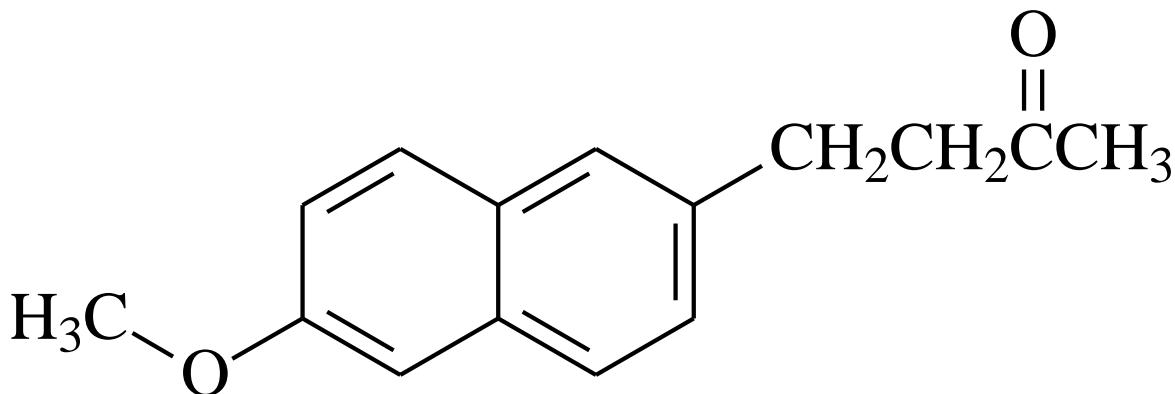
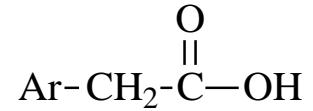

nepafenac

2-αμινοφαινυλοξικά οξέα, με δομική αναλογία προς το ανθρανιλικό οξύ, απαντώνται συχνά σε κολλύρια για τη θεραπεία του πόνου και της φλεγμονής που σχετίζεται με τη χειρουργική επέμβαση καταρράκτη. **Το nepafenac λειτουργεί ως λιγότερο ερεθιστικό προφάρμακο του amfenac.**

Αύξηση της λιποφιλίας – εφαρμογή προφαρμάκου

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

nabumetone

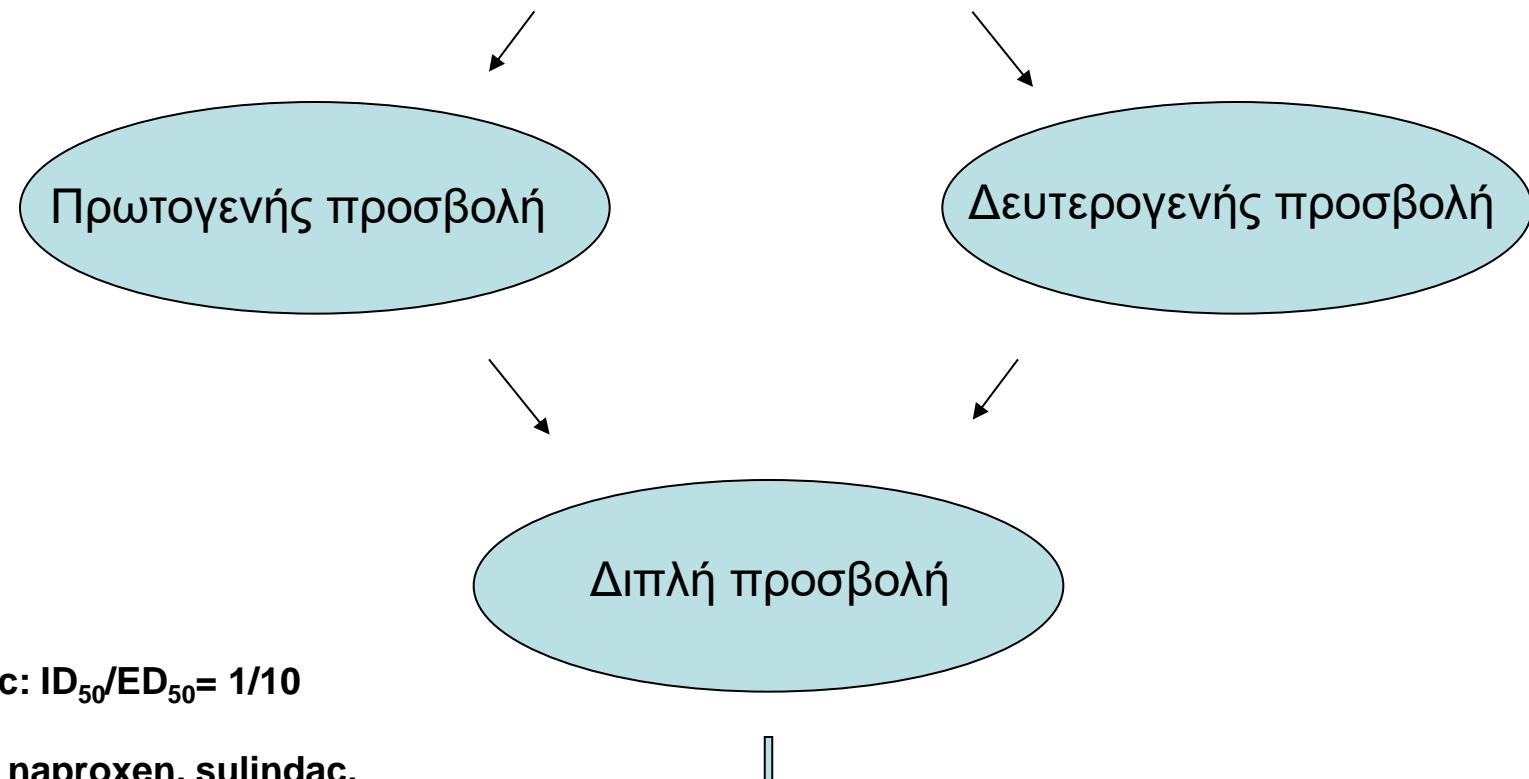
Αντιφλεγμονώδες χωρίς όξινη ομάδα

Είναι **προφάρμακο, δεν ερεθίζει σημαντικά το γ/ε.**

Εικόνα ανάλογη με τους COX 2 εκλεκτικούς αναστολείς.

Αντιμετώπιση της οξείας & χρόνιας οστεοαρθρίτιδας
& ρευματοειδούς αρθρίτιδας (1-2 g/ημέρα)

ΜΣΑΦ (οργανικά οξέα)

etodolac: $ID_{50}/ED_{50} = 1/10$

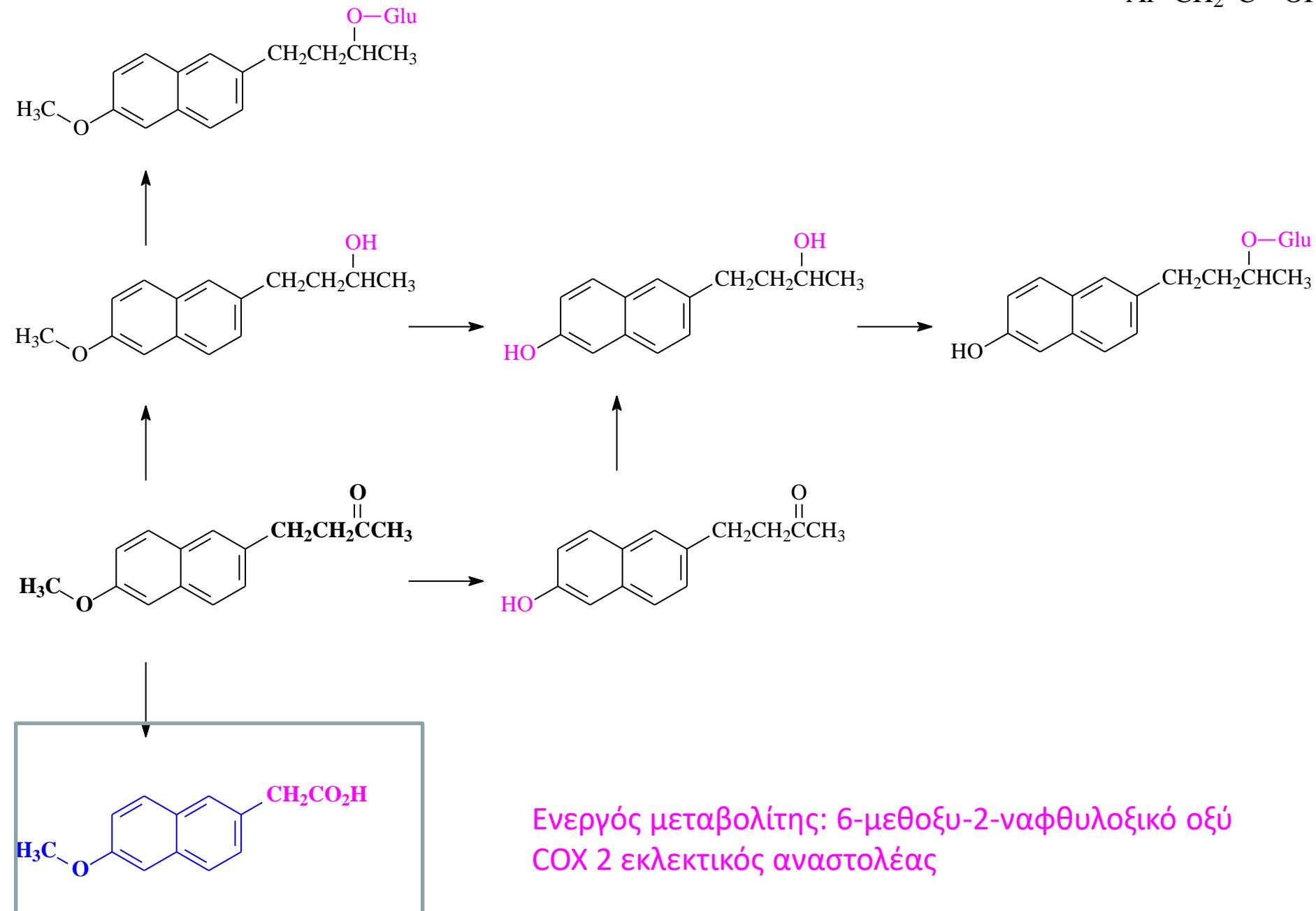
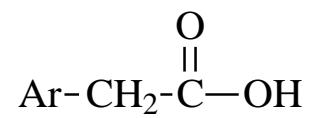
aspirin, naproxen, sulindac,
indomethacin: $ID_{50}/ED_{50} = 1/4$

Nabumetone: $ID_{50}/ED_{50} = 1/21$

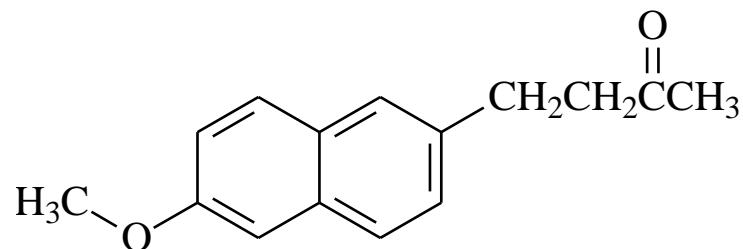
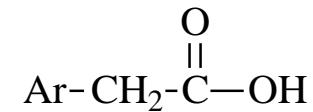
Γαστρική βλάβη

InhibitoryDose₅₀: αναστολή φλεγμονής
EffectiveDose₅₀: πρόκληση γαστρικού ερεθισμού

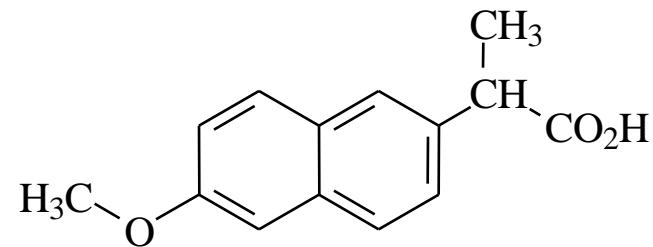
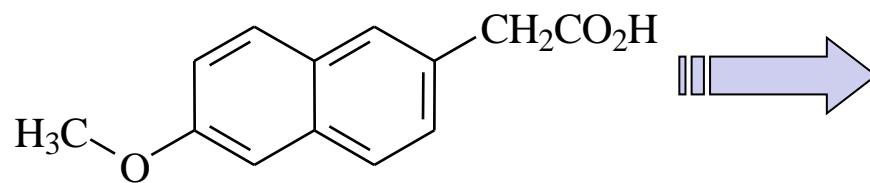
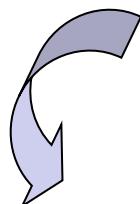
Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

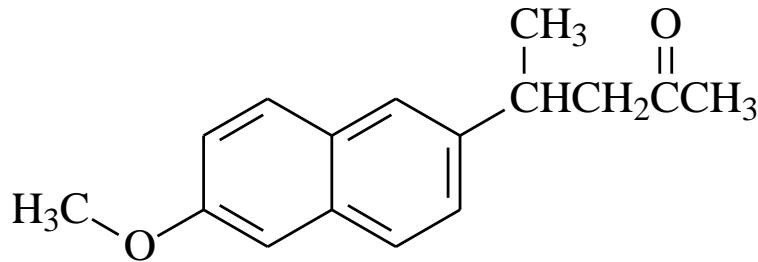
Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

nabumetone

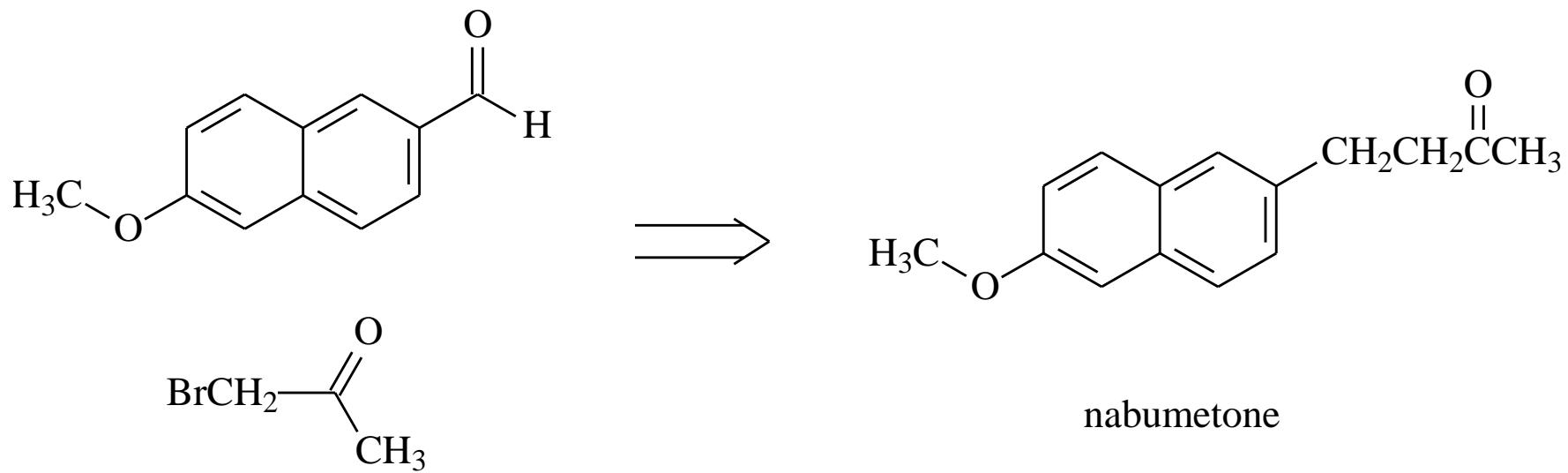
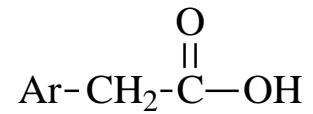

naproxen

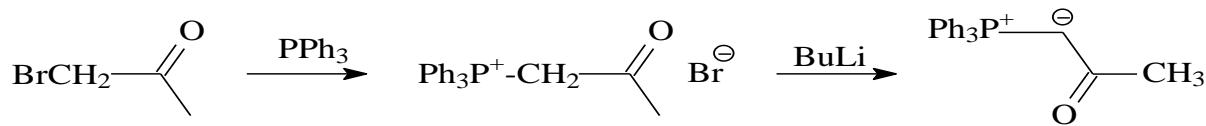
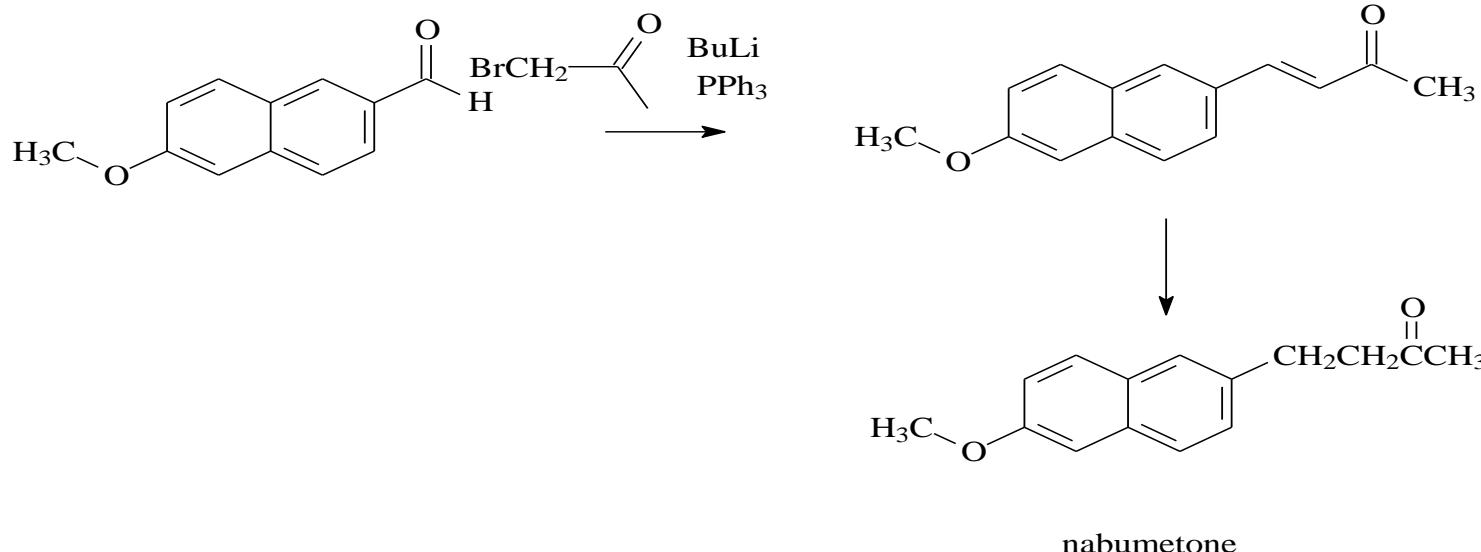

αδρανές

Αρυλο & ετεροαρυλοξικά οξέα

4-(6-μεθοξυναφθαλεν-2-υλο)-2-βουτανόνη

4-(6-μεθοξυναφθαλεν-2-υλο)-2-βουτανόνη

